

GHID JURIDIC PENTRU ELEVI

(clasele IX–XII)

Referenți științifici:

Conf.univ.dr. Septimiu PANAINTE - Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Conf.univ.dr. Marius BĂLAN - Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Redactor: Dana LUNGU

Coperta: Manuela OBOROCEANU

Tehnoredactare: Luminița RĂDUCANU

Grafică: Ioana BACIU

ISBN: 978-606-714-421-5

© Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2017

700109 – Iași, str. Pinului, nr. 1A, tel. /fax: (0232) 314947

<http://www.editura.uaic.ro> e-mail: editura@uaic.ro

Dan Constantin Măță • Direcția Generală Anticorupție • Ioana Costea
• Gabriela Lupșan • Maria-Ioana Michinici • Mihai Dunea
• Vasile Dron • Carmen-Mariana Diaconu • Maria Păduraru

GHID JURIDIC PENTRU ELEVI

(clasele IX–XII)

Maria Păduraru
(coordonator)

EDITURA UNIVERSITĂȚII „ALEXANDRU IOAN CUZA” IAȘI
2017

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Ghid juridic pentru elevi (clasele IX –XII) / Dan Constantin Măță,

Direcția Generală Anticorupție, Ioana Costea, ...; coord.: Maria Păduraru. –

Iași: Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2017

Conține bibliografie

ISBN 978-606-714-421-5

I. Măță, Dan Constantin

II. Direcția Generală Anticorupție (Iași)

III. Costea, Ioana

IV. Păduraru, Maria (coord.)

*Știi ce poți afla
dacă deschizi?*

Cuprins

#Prefață.....	9
#Despre tine, cetățeanul.....	11
#Spune NU corupției!.....	27
#Să vorbim despre bani.....	35
#Familia contează.....	43
#Respectă legea!	61
#Codul tinerilor pentru viață	73
#Nu te lăsa hărțuit!	81
#Ferește-te de traficanți!.....	85
#Despre noi și natură	95
#Medierea transformă.....	99

#Prefață

Bine te-am găsit, tinere!

Știm că te afli într-o perioadă de dezvoltare, tocmai de aceea, noi, practicienii în drept, ne-am gândit să te ajutăm să crești bine, să-ți îndeplinești idealurile frumos și să devii conștient și responsabil pentru tot ceea ce faci.

Permite-ne să-ți devenim îndrumători în viață, să-ți explicăm care sunt drepturile și obligațiile pe care le ai în societate, să te informăm despre ceea ce există în jurul tău, pentru a preveni situațiile neplăcute, să te susținem în tot ceea ce faci conștient, responsabil și în acord cu legile.

Acest „Ghid juridic pentru elevi” ți se adresează, însă poate fi util părinților și profesorilor tăi.

*

*

*

Conceput sub forma unui program de formare cetățeni responsabili pentru faptele și acțiunile lor, ghidul juridic face parte din proiectul de predare a educației juridice în unitățile de învățământ preuniversitar din județul Iași numit „Educație pentru viață”, inițiat de Asociația pentru Dialog în Justiție în colaborare cu Primăria Municipiului Iași, Inspectoratul Școlar Județean Iași și Direcția Generală Anticorupție din M.A.I.

Mulțumim autorilor care au avut timp și îngăduință să se aplece asupra acestui ghid, contribuind, prin lucrările de drept pe care le-au semnat, la educarea unei generații de tineri conștienți și responsabili pentru faptele și acțiunile lor.

#eștiresponsabil
#credeînlege

Asociația Pentru Dialog În Justiție

#eștiresponsabil

#Despre tine, cetățeanul

Lector univ. dr. **Dan Constantin MĂȚĂ**
Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

*Știri despre Guvern auzim
în fiecare zi.*

*V-ați gândit însă vreodată
care este rolul acestuia?
Ce atribuții au cei care ne
conduc țara sau cum
funcționează
administrația publică?*

Ei bine, să le luăm pe rând!

Acum știu
cu ce se ocupă
Ministrul, Primarul.

Îmi place.
Poate voi candida
și eu în viitor.

Ce este administrația publică?

Cuvântul „administrație” provine din limba latină, unde ***minister*** era un slujitor al unei alte persoane. Prin urmare, scopul administrației publice este de a sluji interesul public, asigurând buna funcționare a serviciilor publice.

Trebuie să cunoașteți că administrația publică este organizată într-un sistem format din următoarele componente:

a) administrația centrală:

- ✓ Președintele României;
- ✓ Guvernul;
- ✓ administrația publică centrală de specialitate (ministere, organe centrale subordonate Guvernului sau ministerelor, autorități administrative autonome);
- ✓ instituții publice centrale subordonate ministerelor sau autorităților administrative autonome.

b) administrația de stat în teritoriu:

- ✓ prefectul;
- ✓ serviciile deconcentrate ale ministerelor;
- ✓ ale celorlalte organe centrale de specialitate.

c) administrația locală:

- ✓ administrația locală de bază (Consiliul Local și primarul);
- ✓ administrația locală intermediară (Consiliul Județean și președintele Consiliului Județean).

Cum se realizează activitatea administrației publice?

Activitatea administrației publice se realizează sub mai multe forme. La fel ca orice activitate umană, și activitatea administrației presupune existența unor decizii, numite decizii administrative.

Principala formă de activitate o reprezintă **#actele administrative**, care sunt manifestări exprese de voință prin care se dă naștere, se modifică ori se sting raporturi juridice. Atunci când actele administrative conțin reguli generale, impersonale și produc efecte juridice pentru un număr nedeterminat de persoane, ele se numesc **#acte administrative normative**.

Dăm câteva **exemple**: ordonanța Guvernului, instrucțiunile miniștrilor, hotărârea consiliului județean, hotărârea consiliului local.

Pe de altă parte, actele care produc efecte juridice pentru unul sau mai multe persoane determinate se numesc **#acte administrative individuale**.

De exemplu, deciziile prim-ministrului, ordinele miniștrilor, ordinele prefectului, dispozițiile președintelui consiliului județean, dispozițiile primarului.

Ca regulă, actele administrative individuale nu pot încălca actele administrative normative.

Cine lucrează în administrația publică?

Pentru realizarea tuturor sarcinilor administrației publice este necesară existența unui personal de specialitate, structurat pe linii ierarhice și funcții.

Principala categorie de personal din cadrul unui organ al administrației publice o reprezintă funcționarii publici.

Cine este funcționarul public?

Funcționarul public este persoana fizică investită în mod legal cu sarcina îndeplinirii unei funcții publice în scopul realizării competenței unei autorități publice.

Totalitatea funcționarilor publici din cadrul autorităților administrative autonome și din cadrul autorităților și instituțiilor publice din administrația publică centrală și locală constituie corpul funcționarilor publici.

V-ați gândit vreodată să deveniți funcționar public?

În cazul în care răspunsul vostru este „Da”, iată ce condiții trebuie să îndeplinească o persoană interesată:

- are cetățenia română și domiciliul în România;
- cunoaște limba română, scris și vorbit;
- are vârsta de minimum 18 ani împliniți;
- are capacitate deplină de exercițiu;

- are o stare de sănătate corespunzătoare funcției publice pentru care candidează, atestată pe bază de examen medical de specialitate;
- îndeplinește condițiile de studii prevăzute de lege pentru funcția publică;
- nu a fost condamnată pentru săvârșirea unei infracțiuni contra umanității, contra statului sau contra autorității, infracțiuni de corupție și de serviciu, infracțiuni care împiedică înfăptuirea justiției, infracțiuni de fals ori a unei infracțiuni săvârșite cu intenție care ar face-o incompatibilă cu exercitarea funcției publice.

Salariatul din administrația publică, care își desfășoară activitatea în baza unui contract individual de muncă, nu are prerogative de putere publică, nu trebuie să depună jurământul la angajare, iar drepturile și obligațiile sale sunt cuprinse în contractul individual de muncă.

Fac parte din această categorie de personal, salariații care desfășoară activități de secretariat, administrative, protocol, gospodărire, întreținere reparații și pază.

Care sunt atribuțiile autorităților administrației publice centrale?

#Guvernul deține locul principal în organizarea administrației publice centrale, exercitând „conducerea generală a administrației publice”.

Guvernul este alcătuit din prim-ministru, miniștri și alți membri stabiliți prin lege organică.

Procedura de investitură a Guvernului cuprinde următoarele etape:

- ✓ desemnarea candidatului pentru funcția de prim-ministru;
- ✓ alcătuirea listei noului Guvern și a programului de guvernare;
- ✓ acordarea votului de încredere în Parlament;
- ✓ numirea Guvernului de către Președintele României și depunerea jurământului de credință.

Guvernul își exercită mandatul până la data validării alegerilor parlamentare generale, dar în anumite situații prevăzute de Constituție mandatul poate înceta și înainte de termen. Atribuțiile Guvernului sunt de natură politico-administrativă și economico-financiară.

Pentru realizarea acestor atribuții, Guvernul adoptă acte juridice prin care creează, modifică sau stinge raporturi juridice de drept administrativ.

Actele adoptate de Guvern se numesc **#ordonanțe** (simple sau de urgență) și **#hotărâri** și se publică în Monitorul Oficial al României.

#Prim-ministrul are rolul central în funcționarea Guvernului, el fiind cel care convoacă și conduce ședințele Guvernului. Toate actele juridice adoptate de Guvern sunt semnate de prim-

ministru iar în cazul în care nu se poate realiza consensul pentru adoptarea unui act el are dreptul de a decide.

Pe baza și în executarea legilor, a ordonanțelor și a hotărârilor Guvernului, prim-ministrul emite decizii care se publică în Monitorul Oficial.

#Administrația publică centrală de specialitate este alcătuită din ministere și din alte organe centrale.

Organele de specialitate ale administrației publice centrale sunt în subordinea Guvernului, a ministerelor ori sunt autonome.

#Ministerele au personalitate juridică și sediul în municipiul București.

Competența materială a ministerelor este specializată, fiind limitată la anumite domenii de activitate, dar care se exercită la nivelul întregii țări.

Ele sunt organizate într-o structură piramidală cuprinzând departamente, direcții generale, direcții, servicii și birouri.

Ministerele sunt conduse de *#miniștri* care au dreptul de a le reprezenta în raporturile cu celelalte autorități publice cu persoanele fizice din țară sau din străinătate, precum și în justiție.

Pentru realizarea atribuțiilor lor, miniștrii emit ordine și instrucțiuni.

#Prefectul este reprezentantul Guvernului în teritoriu și este numit de Guvern în fiecare județ la propunerea ministrului de Interne.

El este garantul respectării legii și a ordinii publice; la nivel local exercită o formă specială de control asupra actelor administrative adoptate sau emise de autoritățile administrației publice locale.

Pentru realizarea atribuțiilor sale, prefectul emite ordine, acte administrative de autoritate care pot avea caracter normativ sau individual.

Dar ce este administrația publică locală?

#Administrația publică locală este a doua componentă fundamentală a administrației publice, alături de administrația publică centrală. Deosebirile esențiale dintre cele două tipuri de administrație, centrală și locală, pornesc de la limitele competenței teritoriale și de la faptul că autoritățile administrației publice locale sunt legitimate democratic prin alegeri libere desfășurate în unitatea administrativ-teritorială.

Sub aspect administrativ, teritoriul României este organizat în unități administrativ-teritoriale: comune, orașe, municipii, județe.

În cuprinsul acestora se organizează și funcționează următoarele autorități ale administrației publice locale: Consiliul Local, Primarul, Consiliul Județean, președintele Consiliului Județean.

#Consiliul Local este autoritatea deliberativă a administrației publice locale prin care se realizează autonomia locală în comune, orașe și municipii și se rezolvă treburile publice din aceste unități administrativ-teritoriale.

El este compus din consilieri locali, aleși prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, pe circumscripții electorale, pe baza scrutinului de listă de către cetățenii cu drept de vot din unitatea administrativ-teritorială în care urmează să-și exercite mandatul.

Mandatul consiliului local este de **4 ani**. Consiliul Local are o competență materială generală, limitată teritorial la nivelul unității administrativ-teritoriale în care a fost ales.

El are inițiativă și hotărăște în toate problemele de interes local, cu excepția celor care sunt date prin lege în competența altor autorități ale administrației publice locale sau centrale. În exercitarea atribuțiilor care îi revin Consiliului Local intră că acesta adoptă hotărâri, acte administrative care pot avea caracter normativ sau individual.

#Primarul este organ al administrației publice locale cu caracter executiv și în exercitarea atribuțiilor sale îndeplinește o funcție de autoritate publică.

Primarul este șeful administrației publice locale și reprezintă unitatea administrativ-teritorială în relațiile cu alte autorități publice, cu persoanele fizice sau juridice române sau străine, precum și în justiție.

Fiecare comună, oraș, municipiu și subdiviziune a municipiului are câte un primar.

Primarul este ales pentru un mandat de **4 ani prin vot universal**, egal, direct, secret și liber exprimat prin scrutin uninominal de către cetățenii cu drept de vot dintr-o anumită unitate administrativ-teritorială.

Actele emise de primar sunt acte administrative și se numesc dispoziții. Ele au caracter normativ sau individual și devin executorii după ce au fost aduse la cunoștința publică, respectiv după ce au fost comunicate persoanelor interesate.

#Consiliul Județean este autoritate deliberativă a administrației publice locale, constituită la nivel județean pentru coordonarea activității consiliilor comunale, orașenești și municipale, în vederea realizării serviciilor publice de interes județean. Consiliul Județean este compus din consilieri aleși prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, pe baza scrutinului de listă, de către cetățenii cu drept de vot dintr-un județ.

Mandatul consiliului județean este de **4 ani**. În exercitarea atribuțiilor care îi revin, Consiliul Județean adoptă hotărâri, acte administrative care pot avea caracter normativ sau individual.

#Președintele Consiliului Județean este organ al administrației publice locale, cu caracter executiv. El reprezintă județul în relațiile cu celelalte autorități publice, cu persoanele fizice sau juridice române și străine, precum și în justiție.

Este ales pentru un mandat de 4 ani, prin vot indirect, dintre membrii Consiliului Județean, cu votul secret al majorității consilierilor în funcție.

Actele emise de președintele Consiliului Județean se numesc dispoziții și sunt acte administrative care pot avea caracter normativ sau individual.

Auzim frecvent despre situații neplăcute întâlnite în acest domeniu. Iată câteva indicii pentru a vă apăra de abuzurile administrației publice.

Activitatea administrației publice este dominată de principiul legalității, în sensul că toate actele administrative trebuie să fie conforme cu Constituția, legea și actele normative adoptate sau emise de organele administrative ierarhic superioare.

În practica administrativă, acest principiu se aplică în mod efectiv astfel încât, în marea majoritate a situațiilor, actele organelor administrației publice sunt legale, oportune și în acord cu drepturile și interesele destinatarilor.

Este posibil însă ca dintr-o interpretare eronată sau abuzivă a legii să se încalce drepturi sau interese legitime publice sau private. În această situație trebuie activate mecanismele de

control asupra activității administrației publice de la nivelul administrației publice sau de la nivel jurisdicțional.

Controlul activității administrației reprezintă verificarea conformității acesteia cu prevederile legale și cerințele sociale.

Scopul controlului este de a verifica modul cum autoritățile administrative și fiecare funcționar public și-au realizat atribuțiile prevăzute de lege, în concordanță cu obiectivele generale ale administrației publice.

Constituția României garantează cetățenilor două drepturi prin intermediul cărora aceștia se pot informa cu privire la activitatea administrației publice și de a acționa împotriva eventualelor abuzuri:

1. #dreptul la petiționare

2. #dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

Prin **#petiție** se înțelege orice cerere, reclamație, sesizare ori propunere, formulată în scris ori prin e-mail, pe care un cetățean o poate adresa autorităților și instituțiilor publice centrale și locale.

Autoritatea publică are obligația ca, prin intermediul compartimentului pentru relații cu publicul, să comunice petiționarului un răspuns **în termen de 30 de zile** de la data înregistrării petiției.

Este obligatoriu ca în petiție să fie indicate numele și adresa petiționarului, deoarece petițiile anonime se clasează.

Dacă petiționarul depune în mod greșit petiția la o anumită instituție publică, aceasta are obligația de a o trimite instituției competente **în termen de 5 zile** de la înregistrare.

Drepturile și interesele legitime ale unui cetățean pot fi vătămate de administrația publică în diferite moduri:

- printr-un act administrativ care încalcă un drept sau un interes legitim;
- prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri sau prin refuzul nejustificat de a rezolva o cerere.

În toate aceste situații, persoana vătămată are dreptul de a se adresa **instanței de contencios administrativ** pentru a obține recunoașterea dreptului pretins sau interesului legitim, anularea actului și repararea pagubei.

Procedura contenciosului administrativ este strictă și trebuie respectat în mod obligatoriu mai multe condiții de admisibilitate.

Una dintre aceste condiții este și îndeplinirea unei proceduri prealabile constând în depunerea unei plângeri la autoritatea emitentă a actului sau la autoritatea ierarhic superioară cu scopul de a obține revocarea sau modificarea acestui act.

Plângerea prealabilă trebuie formulată **în termen de 30 de zile** de la comunicarea actului.

În urma analizării cererii de chemare în judecată, instanța pronunță o hotărâre prin care anulează, în tot sau în parte, actul administrativ.

În funcție de solicitarea formulată, instanța poate să oblige autoritatea publică să elibereze un anumit înscris ori să efectueze o anumită operațiune administrativă.

DREPTURI, LIBERTĂȚI

+ Îndatoririle tale de cetățean

la viață și integritate (fizică & psihică)

libertate inviolabilă (cu unele excepții)

la apărare (într-un proces)

la libera circulație

la viața intimă și familială

domiciliu inviolabil (cu unele excepții)

secretul corespondenței

libertatea conștiinței

libertatea de exprimare

la informație

la învățătură

la cultură

la ocrotirea sănătății

la mediu sănătos

de vot

de a fi ales

de a fi ales în Parlamentul European

libertatea întrunirilor

de asociere

munca și protecția socială

interzicerea muncii forțate

la grevă

la proprietate privată

libertatea economică

la moștenire

nivelul de trai

familia

protecția copiilor și a tinerilor

protecția persoanelor cu handicap

dreptul de petiționare

dreptul persoanei vătămată de o autoritate publică

Obligația de a apăra țara
Contribuția la finanțele publice

Sursă: educatiecivica.ro

Helpline: 0 800 800 806

#Spune NU corupției!

Direcția Generală Anticorupție din M.A.I.

Dacă am vorbit despre abuzurile întâlnite în administrația publică, v-ați întrebat vreodată ce este corupția și mai ales cum o putem preveni sau combate?

Ce este corupția?

Ei bine, latinescul **corruptio** se referă la comportamentul unui funcționar care, în schimbul banilor sau al altor foloase necuvenite, tranzacționează atributele funcției pe care o deține.

Înainte, cuvântul „corupție” a însemnat decădere și deteriorare morală. Astăzi, definiția scurtă este **abuzarea puterii publice pentru câștiguri personale.**

Pentru societate, corupția reprezintă un rău care produce consecințe negative și distructive, deoarece ea perturbă grav derularea relațiilor sociale la nivel instituțional și interpersonal.

Corupția se prezintă deseori ca un cerc vicios, ea manifestându-se, în unele cazuri, ca o afacere privată în sânul instituțiilor sau autorităților publice.

Corupția se alimentează din ea însăși deoarece ea presupune întotdeauna doi factori: **#corupătorul și #coruptul.**

Care sunt formele corupției?

Trebuie să cunoașteți faptul că fenomenul corupției este unul destul de complex, care se manifestă sub diferite forme, cum ar fi:

➤ **darea/luarea de mită** – implică două persoane: cea care promite sau dă un bun sau alt folos și cea care îl solicită sau primește pentru îndeplinirea unui act care intră în atribuțiile de serviciu, neavând importanță cui aparține inițiativa actului de corupere.

Exemple:

1. O persoană nu a promovat examenul la școala de șoferi iar instructorul i-a spus că în schimbul unei sume mici poate să-i obțină permisul fără ca persoana respectivă să se mai prezinte la examen și a doua oară;

2. Un conducător auto este oprit de poliția rutieră pentru că a încălcat regulile de circulație. Polițistul îi spune că amenda oficială e 200 lei. Conducătorul auto nu are banii la el și îi cere polițistului să-i scrie amenda pe care o va plăti mai târziu.

– Câți bani ai? îl întreabă polițistul.

Conducătorul auto are 50 de lei. Polițistul îi ia și pleacă.

- **#traficul/cumpărarea de influență** – reprezintă în general un serviciu vândut/cumpărat de persoana care face/obține promisiunea că va interveni pe lângă un funcționar public pentru ca acesta să îndeplinească sau nu un act ce intră în competența sa.

Exemplu: O persoană îi promite alteia că, întrucât îl cunoaște pe primarul din localitate, va obține de la acesta o finanțare din fonduri nerambursabile pentru firma persoanei, chiar dacă aceasta (firma) nu îndeplinește criteriile prevăzute legal în acest sens.

- **#primirea de cadouri** – implică primirea unor foloase în timpul exercitării atribuțiilor, pentru favorizarea formării unor legături și obținerea unor avantaje din partea funcționarului.

Exemplu: O profesoară dă foarte multe teme pentru acasă. Pentru a fi bine pregătiți, elevii trebuie să citească mult și au de lucru în fiecare după-amiază și chiar și la sfârșit de săptămână. Mama unei eleve merge la școală, vorbește cu profesoara și îi oferă acesteia un buchet de flori, o cutie cu ciocolată și alte „atenții”. Nimeni nu știe despre ce anume au vorbit, dar după

această vizită, eleva respectivă primește cele mai puține și mai simple sarcini de lucru.

- **#șantajul** – presupune obținerea de foloase prin presiuni și amenințări.
- **#favoritismul sau „cumătrismul”** – este acel ajutor dat celor apropiați (prieteni, asociați etc.), pentru numirea în anumite posturi pe criterii ce țin de relații de prietenie și nu de competență.

Exemplu: La o instituție publică s-a scos la concurs postul de contabil-șef. Acest post a fost ocupat de o anumită persoană, care nu a obținut nota cea mai mare la testul grilă, dar este prietenă cu directorul instituției.

- **#„nepotismul”** – este forma de favoritism constând în facilitarea angajării în sistem a rudelor, în condiții ilegale.

Exemplu: S-a numit directorul muzeului regional din orașul „X”. Acesta este nepotul președintelui consiliului județean.

- **#folosirea informațiilor confidențiale** – se referă la utilizarea pentru sine sau prieteni a informațiilor cunoscute în exercitarea atribuțiilor de serviciu.
- **#fraudarea alegerilor și intervenția în alegeri**

Care sunt cauzele corupției?

Cauzele care conduc la corupție sunt multe, dar să le amintim pe cele mai importante:

- *lipsa de stabilitate legislativă;*
- *organizarea necorespunzătoare a instituțiilor și autorităților publice;*
- *birocrația rigidă*, deoarece populația dorește o rezolvare în timp rezonabil a problemelor sale;
- *inegalitatea socială*: oamenii ce funcționează în puterile statului provin, până la urmă, din societate, nefiind posibil ca o societate să fie cinstită, iar funcționarii săi să fie coruptibili, după cum nici invers nu este posibil. Una dintre cele mai importante cauze sociale este discrepanța dintre oameni;
- *factorii economici* – un factor cu potențial generator de corupție este aspirația oricărui individ de a-și crea o situație de bunăstare, care să-i asigure confortul social.
- *cultura națională* – și cultura unui popor poate figura printre cauzele corupției, ajungându-se ca unele societăți să accepte anumite daruri, în timp ce în altele acestea să fie considerate mită.
- *lipsa unei educații corespunzătoare* – în România există încă o cultură a darurilor sau atențiilor ce sunt remise celor care prestează un serviciu public (doctori, inspecori de specialitate etc.).

Corupția generează sărăcie, se hrănește cu aceasta și se dezvoltă pe seama acesteia. Corupția are ca efect, paradoxal, nu numai sărăcirea celor cu nivel de trai modest, ci și îmbogățirea celor cu nivel de trai ridicat.

Cu cât anumite persoane se îmbogățesc prin intermediul corupției, cu atât mai mult ceilalți cetățeni vor avea un nivel de trai mai scăzut.

Ce putem face noi pentru a preveni fenomenul corupției?

- eliminarea, din viața politică și din instituțiile sau autoritățile publice, a persoanelor corupte, pe o anumită durată.
- stabilitatea, claritatea, predictibilitatea, aplicarea promptă și egală a legislației.
- transparența organizării, funcționării și deciziilor instituțiilor și autorităților publice.
- la momentul actual, un remediu foarte important și general acceptat pentru prevenirea și combaterea corupției îl constituie educația.

În final, ... câteva motive pentru a nu da mită:

- E prea scump. Gândiți economic. Dacă mergeți la cinema sau vă cumpărați o carte, plătiți o singură dată. De ce să plătiți de două ori pentru obținerea unui act, **de exemplu?**
- Pentru că nimeni nu primește mai multe salarii pentru aceeași activitate profesională, ci unul singur.

- Prin mita primită, salariile funcționarilor se completează semnificativ. Ați auzit cu siguranță de vilele, mașinile sau banii unor funcționari.
- Pentru că vă furați singuri căciula. Dacă dați o dată, funcționarul va aștepta de fiecare dată cadoul.
- Pentru că faptele de corupție se pedepsesc! Și darea și luarea de mită se pedepsesc cu închisoare. Nu vă riscați libertatea doar pentru ca alții să o poată duce mai bine!

#nudamită

#nuluamită

#corupțiaucide

#corupțiagenereazăsărăcie

#corupțiatrebuieeliminată

#Să vorbim despre bani

Conf. univ. dr. **Ioana COSTEA**

Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Dacă ne referim la corupție, nu există o scuză pentru cei care se abat de la lege și acționează greșit. Nu există „Nu am știut!” sau „Nu mi-am dat seama”. Cei care greșesc în fața legii, vor fi trași la răspundere în raport cu fapta lor.

Pentru că banii reprezintă, în general, motivul abaterii de la lege, haideți să discutăm despre aceștia. Mai exact, despre banii publici din România.

Știți ce sunt banii publici?

Un citat faimos spune că nu există bani publici, întrucât banii publici provin din banii privaților, mai exact ai persoanelor fizice și ai companii (Margaret Thatcher).

Banii publici sunt sumele cu care persoanele fizice și juridice contribuie obligatoriu prin efectul legii la formarea unor resurse comune administrate de stat, instituții sau unități administrativ teritoriale (comune, orașe etc.).

Vă întrebați cum devin banii privați bani publici?

Persoanele fizice și companiile au activități lucrative, din care obțin venituri. Din aceste venituri, puterea publică, prin lege, preia o parte cu titlu de impozit, taxă ori contribuție.

Știați în ce scop se preiau aceste părți?

Scopul general este asigurarea de servicii publice: drumuri, școli, spitale, pașapoarte, poliție, pompieri etc. Astfel, din banii publici se construiesc clădiri, se plătește personal, se achiziționează echipamente pentru respectivele servicii publice.

V-ați gândit în ce formă se preiau aceste venituri?

Persoanele fizice și juridice datorează:

Impozite

Acele sume de bani datorate în momentul în care se realizează venituri ori se fac cheltuieli.

Și, *ca exemplu*, amintim impozitul pe venit (pentru persoane fizice), impozitul pe profit (pentru companii mari), TVA (pentru consum) și accize (pentru consum).

Taxe

Acele sume de bani datorate în momentul utilizării unui serviciu public.

Spre exemplu: taxa de pașaport, taxa de drum, taxa de parcare.

Contribuțiile sociale

Sumele de bani datorate pentru a avea calitatea de asigurat în sistemul de sănătate (ca să beneficiezi de servicii medicale), în sistemul public de pensii (la vârsta de pensionare vei beneficia de pensie) și sistemul de asigurări de șomaj.

Calitatea de asigurat o pot avea numai persoanele fizice. Unele persoane au calitatea de asigurat din lege, fără a contribui (spre exemplu, copii).

Când se preiau aceste venituri?

Persoanele fizice și persoanele juridice au scopul de a crește financiar, de a avea mai multe venituri și mai multe bunuri. Atunci când se încheie un act juridic cu efecte patrimoniale (adică acele acte juridice din care rezultă venituri sau bunuri) se ridică întrebarea dacă se impune plata unor impozite.

Răspunsul la această întrebare apare în Codul Fiscal.

În Codul Fiscal sunt enumerate 7 impozite și 6 contribuții sociale. Taxele apar spontan (adică la ghișeu) și se identifică la momentul solicitării serviciului public.

Care sunt principalele impozite?

1. Primul este **#impozitul pe profit**. Acesta este aplicat companiilor mari și altor persoane juridice. Acestea datorează la stat o parte din profitul lor (16%), ca diferență între venituri și cheltuielile făcute pentru a obține aceste venituri.

Profitul se determină pe perioade de timp: trimestru, semestru, an.

Spre exemplu: o fabrică de papuci are venituri, pe trimestrul I din 2017, de 500.000 de lei și cheltuieli de 50.000 de lei/chirie, 200.000 lei/salariați, 150.000 lei/materii prime. Astfel, profitul este de 100.000 lei.

2. Al doilea este **#impozitul pe venitul microîntreprinderilor**. Acesta este aplicat companiilor mici. Acestea datorează o sumă de 1 ori 3% din totalul veniturilor lor.

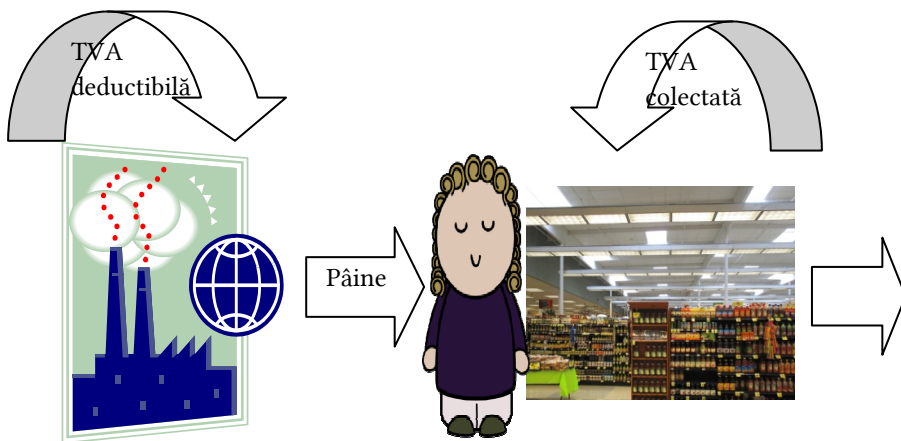
3. Următorul este **#impozitul pe venit**. Acesta este aplicabil doar persoanelor fizice. La persoanele fizice sunt impozabile o varietate de venituri care provin din salarii, din activități independente, din activități agricole, din cedarea folosinței bunurilor (închirieri), din investiții (dobânzi bancare), din pensii, din premii și jocuri de noroc.

Este recomandabil ca atunci când o persoană fizică încheie un contract din care realizează venituri, să verifice dacă acele venituri sunt impozabile (prin lecturarea Codului Fiscal) și apoi să se adreseze administrațiilor financiare pentru a plăti acel impozit.

4. Un alt impozit este **#TVA-ul**. Taxa pe valoare adăugată este un impozit indirect pe consumul de bunuri ori servicii.

Spre exemplu, merg și cumpăr o pâine. Primesc bon, pe bon este indicat prețul produsului, valoarea TVA (TVA colectată) și prețul total. Eu plătesc vânzătorului prețul total. Vânzătorul va înregistra separat TVA colectată. Acea pâine a fost și ea cumpărată de vânzător, care a plătit către furnizorul său TVA cuprins în factura primită (TVA deductibilă).

La finalul perioadei fiscale, magazinul va scădea din TVA colectată, TVA deductibilă și va vira diferența la bugetul de stat.

5. **#Accizele armonizate** sunt tot impozite indirecte pe consumul anumitor bunuri: tutun, alcool, combustibili. Acestea se achită în prețul produsului, fără a fi individualizate. Spre exemplu, la benzinărie, prețul afișat include acciza.

6. **#Impozitele locale** sunt impozite datorate pentru bunurile aflate în proprietate: terenuri, clădiri, autovehicule. Sunt impozite datorate la bugetul unde sunt situate bunurile ori unde are proprietarul domiciliul. Sunt impozite mici, care se plătesc an de an.

Să vă explicăm, în consecință, cum trebuie plătite impozitele.

Ei bine, totul depinde de felul impozitului.

#Impozitele directe se plătesc „direct” pe bază de declarație a contribuabilului. În unele cazuri, se face reținere la sursă: adică atunci când plătește angajatorul pentru angajat.

#Impozitele indirecte și anume TVA și accize, se plătesc în prețul final al produsului cumpărat. Comerciantul este cel care va identifica aceste sume și le va vira la bugetul de stat.

Cu siguranță, acum vă întrebați: „Ce se întâmplă dacă nu plătesc?”

Fapta de a nu declara venituri impozabile sau de a le declara incorect, constituie infracțiune de evaziune fiscală și se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 8 ani.

Spre exemplu, dacă închiriem un apartament este necesar să se încheie un contract scris înregistrat la ANAF.

Vreți să știți ce este ANAF?

Principală instituție care se ocupă cu gestiunea creanțelor fiscale centrale este Agenția Națională de Administrare Fiscală – ANAF.

ANAF are direcții, administrații în fiecare județ, municipiu, oraș. Aceste instituții țin evidența contribuabililor (**spre exemplu**, cunosc ce venituri au realizat aceștia), țin evidența creanțelor (cine și ce are de plătit) și atunci când este cazul fac acțiuni de control.

De asemenea, mai există și administrații ale finanțelor publice locale, care se ocupă de impozitele locale la nivel de Primărie.

#fiicorect

#achită-țidărilorlastat

Sursă: www.google.com

Helpline: 0 800 500 333

#Familia contează

Prof. univ. dr. **Gabriela LUPȘAN**
Facultatea de Drept, Universitatea Danubius, Galați

Afirmăm foarte des că familia este celula de bază a societății. Familia reprezintă pentru unii o valoare, pentru alții o instituție.

Nouă ne place foarte mult proverbul lui Seneca: „Căminul este un stat în miniatură”.

Acest stat de sine stătător are, în marea majoritate a cazurilor, în centrul său, copilul, care se naște cu drepturi și obligații.

Copilul este numit în termenii de specialitate „minorul”.

Dar cine este minorul?

Minorul este persoana fizică în vârstă de până la 18 ani, adică acea persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani și nu a dobândit capacitatea deplină de exercițiu, potrivit legii.

Sau, mai simplu spus, este persoana fizică de la naștere și până la vârsta majoratului.

Minorul nu poate încheia singur acte juridice decât în anumite situații.

De exemplu, el nu se poate căsători, nu poate dona organe sau țesuturi, nu poate vinde sau cumpăra un imobil. Motivul pentru care nu poate face toate aceste lucruri este că, nefiind suficient dezvoltat fizic și psihic, nu are discernământul necesar pentru a participa singur la circuitul civil.

Totuși, asistentul social sau judecătorul consideră, **în anumite situații**, că minorul are discernământul necesar pentru a fi ascultat obligatoriu când acesta *are împlinită vârsta de 10 ani*.

De exemplu, în cazul adopției sale ori în cazul divorțului părinților săi. Atunci când situația decide și minorul este ascultat de către judecător, această ascultare se face în Camera de consiliu (într-o încăpere privată, cu scopul de a proteja interesele minorului), fără participarea părinților.

Așa cum bine observați, ascultarea minorului este un drept.

#Dreptul de a fi ascultat reprezintă posibilitatea acestuia de a cere și de a primi orice informație potrivit cu vârsta sa, de a-și exprima opinia, de a-i fi respectată opinia și de a fi informat asupra consecințelor deciziilor care îl privesc.

Dar ce presupune capacitatea de exercițiu?

Ca să înțelegeți mai bine, trebuie să știți că între 14 și 18 ani copilul are o **capacitate de exercițiu restrânsă**.

Această capacitate de exercițiu restrânsă îi conferă copilului dreptul de a încheia singur **doar anumite acte juridice civile**.

De exemplu, minorul cu vârsta de peste 16 ani poate încheia contracte de depozit bancar sau contracte de muncă speciale.

Pentru celelalte acte, deși participă la încheierea lor, are nevoie de încuviințarea prealabilă a părinților sau a celor în grija cărora se află și, uneori, chiar de încuviințarea judecătorului.

De exemplu, contractul de vânzare al unui bun imobil donat sau moștenit de copil.

Când dobândește minorul capacitate deplină de exercițiu?

- **La împlinirea vârstei de 18 ani** sau atunci când împlinește majoratul.
- **Prin căsătorie**, dacă sunt îndeplinite câteva condiții speciale: minorul are împlinită vârsta de 16 ani, are încuviințarea părinților/tutorei/ocrotitorului legal, a obținut avizul medical și autorizarea instanței de tutelă.
- **Prin emancipare**, în cazul minorului care a împlinit vârsta de 16 ani. Mai exact, Instanța de tutelă poate recunoaște dobândirea *capacității de exercițiu anticipate*, dacă sunt invocate și dovedite motive temeinice.

De exemplu, minorul desfășoară o activitate sportivă/artistică și a dobândit bunuri importante pe care dorește să le administreze sau este moștenitorul unei averi importante. În acest caz, minorul trebuie să dovedească maturitate psihică și emoțională. Părinții ori tutorele minorului sunt ascultați de judecător în acest sens.

Important de reținut este că interesul minorului este întotdeauna superior interesului adulților, acesta având în permanență nevoie de protecție. Așadar, să vedem care sunt măsurile de protecție juridică a minorilor:

Minorii, datorită vârstei și lipsei lor de experiență de viață, se pot afla în situații speciale și de aceea, în vederea protejării intereselor lor, au nevoie de ocrotire.

Așadar, ***minorii sunt ocroțiți de părinții lor*** până când minorul dobândește capacitatea deplină de exercițiu, indiferent că este vorba despre un minor din căsătorie, din afara căsătoriei ori din adopție.

Regula spune că minorii sunt ocroțiți de părinții lor în mod egal, părinții având drepturi și obligații egale asupra minorului lor, ***cu excepția*** următoarelor situații speciale, în care autoritatea (responsabilitatea părintelui) revine unui singur părinte:

➤ Atunci când unul dintre părinți este decedat, decăzut din drepturile părintești, este pus sub interdicție judecătorească

ori se află într-o situație în care nu își poate manifesta voința.

De exemplu, dacă un părinte este dispărut.

- După divorț, dacă unul dintre părinți este considerat a fi dezinteresat sau dacă acesta a fost condamnat pentru o infracțiune privind traficul de droguri sau de persoane.
- Pentru copilul din afara căsătoriei, dacă părinții nu conviețuiesc.

De exemplu, în cazul unui divorț, atunci când între părinți există neînțelegeri în legătură cu exercitarea ocrotirii părintești, judecătorul este cel care va decide la cine rămâne copilul. Judecătorul decide această situație după ce îi ascultă pe părinți, pe copil (dacă acesta a împlinit vârsta de 10 ani) și după ce va lua în considerare raportul de anchetă psihosocială efectuat.

În cazuri speciale, atunci când ambii părinți ai copilului sunt decedați, necunoscuți, decăzuți din drepturile părintești, puși sub interdicție judecătorească, dispăruți copilul este protejat prin instituirea tutelei.

Tutorele (care poate fi o rudă sau prieten de familie a părinților) are obligația de a-l crește pe minor, îngrijind de sănătatea și dezvoltarea lui fizică și psihică, de educarea, învățătura și pregătirea lui profesională, ocupându-se și de administrarea bunurilor minorului.

Pe de altă parte, există și **măsuri de protecție specială**, și anume atunci când minorii sunt lipsiți temporar sau definitiv de ocrotirea părintească. Pentru ocrotirea minorului, în aceste cazuri se impun următoarele reguli:

- plasamentul copilului la o persoană sau familie, la un asistent maternal sau la un serviciu rezidențial;
- plasamentul în regim de urgență;
- supravegherea specializată.

Așadar, am stabilit câteva detalii importante care vă privesc, inclusiv condițiile dobândirii capacității depline de exercițiu.

Mergem mai departe, să detaliem subiectul despre logodnă.

Ce este logodna?

#Logodna este atunci când două persoane își fac promisiunea reciprocă de a încheia căsătoria în viitor.

Logodna oferă partenerilor posibilitatea să se cunoască, dându-le fiecăruia dintre ei libertatea să continue conviețuirea, să se retragă sau să renunțe la proiectul de căsătorie, dacă relațiile stabilite între ei nu corespund așteptărilor sau aspirațiilor.

Logodna nu este obligatorie, ea precede încheierea căsătoriei. Logodna reprezintă însă o promisiune de căsătorie **care poate produce efecte juridice**.

Care este vârsta minimă pentru încheierea logodnei?

Pentru ca logodna să poată fi considerată un act juridic valabil, viitorii logodnici trebuie să îndeplinească aceleași condiții ca și pentru încheierea căsătoriei, cu excepția avizului medical și a autorizării instanței de tutelă. Acest lucru înseamnă că vârsta minimă a logodnicilor este de 18 ani, ca regulă generală, și 16 ani, în **mod excepțional**.

Astfel, minorul de 16 ani se poate logodi **numai dacă are încuviințarea părinților săi** sau, după caz, a celui în grija căruia se află.

Ce se întâmplă dacă logodna nu se finalizează cu încheierea căsătoriei?

Logodna încetează prin două moduri:

1. *prin decesul unuia dintre logodnici*
2. *prin ruperea logodnei.*

În acest ultim caz, efectele ruperii logodnei sunt de ordin moral, însă, în unele situații, ruperea logodnei poate produce și efecte juridice, de natură patrimonială, și anume:

Logodnicul care a rupt logodna, în **mod abuziv**, poate fi obligat la despăgubiri pentru cheltuielile făcute în vederea căsătoriei, precum și pentru orice alte prejudicii cauzate.

De exemplu, avansul achitat pentru restaurantul închiriat pentru nuntă, împrumutul bancar făcut pentru a plăti sejurul într-o stațiune din străinătate în luna de miere.

Aceleași despăgubiri pot fi cerute în instanță și de logodnicul care a fost determinat de celălalt să rupă logodna. *De exemplu*, pentru infidelitate.

O situație des întâlnită este și concubinajul. Ați auzit despre acest termen? Ce presupune el, mai exact?

#Concubinajul este o uniune liberă, un parteneriat.

Chiar dacă acest parteneriat nu este reglementat de lege, asta nu înseamnă că el este în afara legii.

Concubinajul poate fi definit ca fiind o uniune stabilă și continuă între două persoane care trăiesc în cuplu.

Concubinajul poate fi caracterizat în două feluri:

- O stare premergătoare încheierii căsătoriei, numită și **#căsătorie de probă**.
- **#Un modus vivendi**, adică un stil de viață temporar sau definitiv.

Ce presupune concubinajul?

Ei bine, starea de concubinaj înseamnă:

- O viață comună, cu aspect de căsătorie.
- Aparența exterioară a unei căsnicii.
- Fiecare partener are libertatea de a se căsători cu altcineva decât cu cel cu care conviețuiește.

Ce deosebește căsătoria de concubinaj?

- Lipsa celebrării căsătoriei de către ofițerul de stare civilă, implicit lipsa cununiei religioase.
- Concubinajul nu produce efecte personale și patrimoniale, ca în cazul căsătoriei.

De exemplu, tinerii care trăiesc în concubinaj nu au drept de moștenire.

Atenție:

- *Actul sexual asupra unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani!*
- *Dacă un major întreține relații sexuale cu un minor cu vârsta cuprinsă între 15-18 ani, actul sexual se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani!*

Dat fiind faptul că foarte multe persoane viețuiesc în concubinaj, iată care este statutul juridic al minorilor rezultați din acest parteneriat.

Dacă din concubinaj rezultă copii, așa-numiții „copii nelegitimi” sau „copii din flori”, aceștia se bucură de același statut juridic ca și copiii din căsătorie.

Copilul rezultat din afara căsătoriei are aceleași drepturi ca și copilul rezultat din timpul căsătoriei: dreptul la nume, dreptul să fie ocrotit de părinții săi, dreptul la pensie de întreținere, dreptul la locuință, dreptul de a avea legături personale cu părintele cu

care nu locuiește (dacă părinții locuiesc separat), dreptul la moștenire, dreptul la pensie de urmaș etc.

Să discutăm și despre un subiect tabu: opțiunile unei adolescente în situația în care a constatat că este însărcinată.

Apariția unui copil în viața unei persoane este o imensă bucurie, **#DAR** planificarea acestui eveniment se face **#DOAR** la maturitate, **#DOAR** atunci când v-ați realizat personal și profesional, **#DOAR** după ce vă asigurați o situație materială care vă poate oferi, vouă și viitorului copil, bunăstare și siguranță.

Însă în mass media, în viața cotidiană, au fost surprinse adeseori situații în care tinerele eleve de liceu (uneori chiar de gimnaziu) au devenit mame (deși erau minore), ori și-au pus viața lor în pericol apelând la întreruperi de sarcină în afara unităților medicale, ori au născut clandestin și au abandonat nou-născutul (ori i s-a curmat viața).

#Atenție: Aceste situații reprezintă **#adevărate tragedii** pentru aceste tinere, pentru familiile lor, pentru copiii abandonați. Copilăria pierdută le poate marca pentru totdeauna. De aceea, recomandăm copiilor să prețuiască perioada copilăriei, să-și iubească părinții, să asculte de profesorii care îi îndrumă să-și asigure un viitor și o viață frumoasă.

În continuare nu ne vom referi la cum trebuie să se pregătească tinerii pentru viața intimă, nici la măsurile de contracepție pe care este obligatoriu să le folosească în timpul unui act sexual, nici la opțiunea întreruperii cursului normal al sarcinii (cu consecințe medicale grave care pot conduce până la imposibilitatea biologică de a mai avea vreodată copii; cu consecințe religioase și urmări psihologice pentru tânără).

Vom încerca să enumerăm două variante juridice pe care le poate parcurge tânara sau tinerii aflați în situația în care constată că se confruntă cu o sarcină neprevăzută:

➤ *Prima variantă presupune asumarea nașterii copilului și, de aici, responsabilitatea creșterii și educării acestuia.*

Starea de graviditate este un motiv temeinic pentru încheierea căsătoriei în timpul minorității, cu condiția ca viitorii soți să aibă împlinită vârsta de 16 ani.

O asemenea opțiune trebuie să aibă la bază **#spijinul total** al părinților viitoarei mame și al viitorului tată, la care putem să adăugăm și suportul colegilor, al prietenilor.

Sigur, amintim că nașterea copilului produce mari modificări în urmarea cursurilor școlare, în amânarea proiectelor profesionale. Un copil presupune foarte multă responsabilitate și grijă.

➤ *A doua variantă presupune asumarea nașterii copilului, a filiației acestuia și exprimarea consimțământului la adopția lui.*

La împlinirea unui termen de 60 de zile de la data nașterii copilului înscrisă în certificatul de naștere, mama (ca de altfel și tatăl, dacă acesta a recunoscut copilul) are dreptul să își exprime consimțământul la adopție. Acest consimțământ poate fi revocat de mamă în termen de 30 de zile de la data exprimării lui.

Mama poate să consimtă, în mod liber și necondiționat, la adopția copilului său numai după ce i s-a explicat, într-un limbaj accesibil, de către reprezentantul direcției pentru protecția copilului (psiholog, asistent social), consecințele exprimării consimțământului și asupra încetării legăturilor de rudenie ale copilului cu familia sa de origine, ca urmare a încuviințării adopției.

În privința tinerei care a devenit mamă, legea prevede că dacă are vârsta:

- cuprinsă între 14 și 18 ani, ea va fi asistată de către ocrotitorul legal în momentul exprimării consimțământului la adopția copilului său.
- sub 14 ani, nu poate să își exprime consimțământul la adopție.

Militând pentru viață, considerăm că cea mai bună opțiune pe care o poate face tânăra, într-o atare situație, este cea care oferă legalitate, sănătate și integritate psihică, fizică și emoțională atât copilului, cât și mamei.

Important:

Trăiți-vă frumos copilăria! Protejați-vă, evitați o tragedie! Vorbiți cu părinții voștri, cu profesorii, cu cei în care aveți încredere despre viața sexuală, despre metodele de contracepție. Aveți încredere în sfaturile lor!

În cazul în care logodna sau concubinajul se încheie cu căsătoria, se întemeiază familia. Să observăm anumite devianțe în comportamentul membrilor familiei.

Știați că în România, la momentul actual, o femeie este agresată verbal, fizic și psihic la fiecare 30 de secunde?

Dezvăluirile în mass-media a tot mai multor cazuri de violență în familie (victimele fiind unul dintre soți sau/și copiii minori) și creșterea numărului de cereri adresate instanțelor judecătorești care au ca obiect emiterea unui ordin de protecție ne determină să vă oferim câteva informații despre **prevenirea și combaterea violenței în familie**.

Dar ce înseamnă violență în familie? Violența în familie este orice act vătămător, fizic sau emoțional care are loc între membrii unei familii.

Ce se înțelege prin membru de familie, în accepțiunea legii special?

Un membru de familie, care poate oricând deveni o victimă a violenței în familie, poate fi:

- Ascendenții și descendenții, frații și surorile, copiii acestora, precum și persoanele devenite prin adopție, potrivit legii, astfel de rude;
- Soțul/soția și/sau fostul soț/soție;
- Persoanele care au stabilite relații asemănătoare acelor dintre soți (de exemplu, concubinii) sau dintre părinți și copii, în cazul în care conviețuiesc (de exemplu, soțul și copiii din căsătoria anterioară a soției).

Atenție! Violența poate avea mai multe forme: fizică, economică, psihologică, sexuală, spirituală, verbală. Oricare din aceste forme de abuz poate să vă afecteze pe voi, copiii sau pe părinții, rudele, prietenii voștri.

De ce abuzează cineva un membru al familiei sale? Care este scopul său?

Scopul abuzatorului este acela de a-și stabili, exercita puterea și de a deține controlul asupra altei persoane decât persoana sa. Un asemenea comportament nu este normal, chiar dacă vi se întâmplă să îl vedeți des în familie.

Atenție! Violența provoacă traume!
Nu acceptați niciodată violența în familie!

Dar care sunt drepturile victimei violenței în familie?

În cazul unei posibile violențe în familie, este important de știut că victima are:

- dreptul la protecție specială: există centre de primire în regim de urgență;
- dreptul să se informeze (există centre pentru servicii de informare și sensibilizare a populației);
- dreptul la servicii de consiliere, reabilitare, reintegrare socială, precum și la asistență medicală gratuită;
- dreptul la consiliere și asistență juridică gratuită, în condițiile legii. **De exemplu**, posibilitatea de a avea un avocat din oficiu.

Dar, mai ales în cazul unei violențe în familie, adulții pot depune cerere pentru emiterea unui ordin de protecție civilă în baza căruia se emite un ordin de protecție civilă pentru victimă.

Ce înseamnă acest ordin? Ce trebuie să facă victima, mai exact, dacă se simte amenințată?

Victima violenței în familie trebuie să solicite judecătorului ordinul de protecție civilă în scopul înlăturării stării de pericol pe care îl simte.

Cererea este formulată de persoana a cărei viață, integritate fizică sau psihică ori libertate este pusă în pericol printr-un act de violență din partea unui membru al familiei.

Dacă victima este unul dintre soți, cererea este formulată personal.

Dacă un minor este victima violenței domestice, cererea se face prin reprezentant legal ori asistat de un reprezentant legal.

Când putem spune că suntem în pericol?

Ei bine, depinde cum simțim noi **starea de pericol**, deoarece aceasta este individualizată raportat la fiecare persoană, la trăirile acesteia, la relațiile care au existat între victimă și autorul violenței. Fiecare victimă a violenței în familie trăiește diferit starea de pericol indusă de agresor, iar fiecare autor al unei agresiuni acționează diferit, în funcție de tipul victimei, de mediul în care trăiește, de ascendentul pe care îl are asupra victimei.

Iată cum se procedează și cât durează soluționarea cererii pentru emiterea unui ordin de protecție civilă.

Cererea se soluționează de judecător printr-o procedură urgentă, cu participarea procurorului, în camera de consiliu, cu asigurarea unei avocat din oficiu pentru agresor, într-un ***termen de 72 de ore de la data depunerii ei.***

În caz de urgență deosebită, instanța poate emite ordinul de protecție în aceeași zi, pronunțându-se pe baza cererii și a actelor depuse.

Ce măsuri poate dispune instanța prin emiterea unui ordin de protecție?

Iată ce obligații sau interdicții poate impune instanța agresorului *pe o perioadă de maxim 6 luni*:

- evacuarea temporară a agresorului din locuința familiei;
- reintegrarea victimei și, după caz, a copiilor, în locuința familiei;
- obligarea agresorului la păstrarea unei distanțe minime determinate față de victimă, față de copiii acestuia sau față de alte rude ale acestuia (de exemplu, bunicii) ori față de reședința, locul de muncă sau unitatea de învățământ a persoanei protejate;
- interzicerea oricărui contact, inclusiv telefonic, prin corespondență sau orice alt mod, cu victima;
- obligarea agresorului de a preda poliției armele deținute;
- stabilirea reședinței minorilor.

Însă agresorul poate să nu respecte acest ordin dat de judecător. Care este sancțiunea în acest caz?

Încălcarea oricăreia dintre măsurile dispuse de instanța civilă prin ordinul de protecție, constituie infracțiunea de nerespectare a hotărârii judecătorești și se pedepsește cu închisoarea de la o lună la un an.

Ce trebuie să faceți dacă sunteți abuzați sau cunoașteți astfel de situații abuzive?

Trebuie să contactați imediat Poliția sau Protecția copilului. Dacă nu doriți să vorbiți cu cineva necunoscut, ați putea discuta cu cineva în care aveți încredere, cu profesorul, cu medicul vostru.

Nu acceptați să trăiți niciodată într-un mediu abuziv cu speranța că violența se va opri odată și odată. Studiile arată că sunt șanse minime ca aceasta să înceteze.

#suntețicopiiminunați

#meritațioviațăfrumoasă

#îndrăzniți să credeți în visele voastre

Helpline: 112

#Respectă legea!

Conf. univ. dr. **Maria-Ioana MICHINICI**

Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Lector univ. dr. **Mihai DUNEA**

Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Prin acest ghid ne-am propus să vă devenim îndrumători în viață, să vă ajutăm să beneficiați în mod constructiv de toate resursele sistemului nostru legislativ.

Pentru a înțelege mai bine cum funcționează tot ce este în jurul nostru, haideți să vedem mai departe ce înseamnă dreptul unui stat.

Dacă facem un exercițiu de imaginație, putem spune că sistemul de drept al unui stat (inclusiv cel al României) poate fi comparat cu **un arbore** care se desface în mai multe ramuri.

Reușiți să aveți reprezentarea?

Dacă da, să continuăm. Aceste ramuri (ale arborelui – ale dreptului) cuprind totalitatea regulilor juridice, precum: *drept civil, drept penal, drept administrativ, drept financiar-fiscal* etc., toate fiind întemeiate pe trunchiul esențial, reprezentat de *dreptul constituțional*.

Întocmai pentru acest motiv, noi, practicienii în drept, spunem că *dreptul penal, ca ramură de drept distinctă, autonomă față de alte ramuri ale dreptului nostru național, este reglementat, în principal, prin intermediul Codului penal*.

#dreptcivil

#dreptpenal

#dreptadministrativ

#dreptfinanciar-fiscal

Sursă: www.google.com

Ca să simplificăm lucrurile, vă spunem că nu există o definiție expresă, oficială a dreptului penal. Noi trebuie să ne imaginăm această ramură, care pornește din arborele puternic, ca fiind acea ramură prin care se realizează, în principal, apărarea socială împotriva faptelor celor mai periculoase care se pot comite într-o societate.

Mai exact, dacă prin intermediul domeniului militar, statul vizează să se protejeze pe sine împotriva unor posibile agresiuni provenite din exterior, *prin intermediul dreptului penal, statul* (și

prin acesta, societatea în sine) urmărește să se apere împotriva agresiunilor interne, împotriva acelor persoane periculoase, vătămându-le sau punându-le acestora în primejdie, spre exemplu, viața, integritatea corporală, sănătatea, libertatea, patrimoniul ș.a.

Așadar, această apărare socială de care vorbim este realizată de către stat prin intermediul dreptului penal.

Prin ce metode se face apărarea socială?

Prin legea penală se stabilesc care fapte sunt atât de periculoase, încât sunt interzise. Aceste fapte nedorite se numesc infracțiuni, adică faptele a căror comitere atrage, ca regulă, aplicarea de pedepse.

Pedepsele pentru aceste fapte interzise reprezintă **cele mai severe sancțiuni juridice posibile** existente într-o societate.

Pedeapsa este o specie aparte de sancțiune juridică și se întâlnește numai în dreptul penal.

De fapt, ceea ce dorim să vă spunem este că nu există **pedepse civile, pedepse administrative, pedepse disciplinare etc.**

Ca să fie mai clar, dacă încălcați regulile stabilite prin lege, veți suporta consecințe în raport cu fapta voastră.

După cum sigur cunoașteți, dreptul penal este reglementat prin *Codul penal*.

Codul penal este împărțit în două mari părți: Partea generală și Partea specială.

În *Partea generală* sunt prevăzute o serie de dispoziții generice, de largă aplicabilitate, indiferent de infracțiunea comisă.

În *Partea specială*, Codul penal cuprinde *norme de incriminare*, dispoziții care descriu o serie de fapte a căror comitere este interzisă, legiuitorul apreciindu-le drept infracțiuni.

Alături de Codul penal, dreptul penal mai este reglementat și prin alte acte normative, și anume:

- fie tot **#legi**: acele acte normative emise de către Parlament – Parlamentul reprezentând autoritatea legiuitoare a țării, puterea legislativă,
- fie **#ordonanțe de urgență ale Guvernului**: acele acte normative emise de către Guvern – Guvernul este autoritatea care reprezintă o parte principală a puterii executive a statului.

De regulă, aceste acte normative sunt cunoscute sub denumirea generică de **legi penale speciale**, ele referindu-se, de exemplu, la anumite domenii de activitate în care se pot comite infracțiuni aparte (*combaterea terorismului* etc).

Mai pe larg, imaginați-vă că *dreptul penal* reprezintă un tot, un întreg care este construit în jurul a *trei instituții fundamentale*.

Aceste instituții fundamentale, care reprezintă pilonii – piesele de rezistență ale întregului, sunt reprezentate de:

1. *#infracțiune*
2. *#răspunderea penală*
3. *#sancțiunile de drept penal*

Pentru că se află într-o succesiune logică, trebuie să înțelegeți că *atunci când cineva comite o infracțiune, atrage răspunderea penală* a persoanei care a săvârșit-o și a nimănui altcuiva, *căci răspunderea penală este strict personală*.

Dar ce este infracțiunea?

#Infracțiunea este *fapta* comisă cu *vinovăție, nejustificată* și *de care răspunde penal* persoana care a săvârșit-o și nimeni altcineva!

Dacă este să analizăm împreună, putem observa că am scos în evidență condițiile pentru ca o anumită faptă să reprezinte o infracțiune, cel care a comis-o putând fi considerat, prin urmare, a fi un infractor.

Dar ce înseamnă că fapta este săvârșită cu vinovăție?

Atunci când fapta este săvârșită cu *vinovăție*, persoana care a adoptat conduita periculoasă trebuie să fi avut o anumită atitudine psihică față de acea faptă, față de urmările acesteia.

Vinovăția se poate manifesta, după caz, fie sub formă de *intenție*, fie de *culpă*, fie de *intenție depășită*.

De foarte multe ori auzim în mass-media, la știri, spunându-se că „bărbatul a acționat cu intenție” sau „femeia a fost condamnată pentru ucidere din culpă”. Dar ce înseamnă acești termeni?

***Intenția** este acea atitudine psihică a unei persoane care prevede rezultatul faptei pe care o comite.*

***Spre exemplu:** un bărbat fugărește o femeie (victima), fiind înarmat cu un topor. Când ajunge victima din urmă, bărbatul o lovește cu toporul în cap, ucigând-o. Această persoană acționează *cu intenție*, comițând un omor.*

Bărbatul a prevăzut rezultatul faptei pe care a comis-o.

***Culpa** este acea atitudine psihică a unei persoane care produce, prin fapta comisă, un rezultat pe care fie l-a prevăzut, dar pe care nu l-a acceptat, fie nu l-a prevăzut, deși trebuia și putea să îl prevadă.*

***Spre exemplu:** persoana care știe că are un topor a cărui parte metalică nu este bine prinsă și alunecă uneori de pe coada de lemn, dar care se apucă totuși să taie lemne cu acest topor, într-o curte în care se află și alte persoane, astfel încât, la un moment dat, partea metalică se desprinde de pe coada toporului și lovește o persoană în cap, ucigând-o. Această persoană acționează *din culpă*, săvârșind o ucidere din culpă.*

Persoana știa că toporul este defect, dar nu a acceptat/nu a prevăzut/trebuia și putea să prevadă că va provoca o tragedie.

Ce este interesant de reținut este faptul că, în momentul de față, Codul penal român prevede și *situații care exclud infracțiunea*, fapta comisă neputând fi considerată infracțiune deoarece îi lipsește o trăsătură esențială care o definește, anume caracterul imputabil (adică răspunzător).

Astfel, *constrângerea fizică, constrângerea morală, excesul neimputabil de legitimă apărare, precum și excesul neimputabil de stare de necesitate, minoritatea făptuitorului, iresponsabilitatea, intoxicația, eroarea și cazul fortuit*, semnifică faptul că, deși activitatea comisă este prevăzută de legea penală, totuși, ea nu poate să îi fie reproșată celui care a săvârșit-o, din diverse motive.

De asemenea, societatea poate dispune anumite sancțiuni de drept penal, diferite de pedepse, denumite *#măsuri de siguranță*.

De exemplu, #minoritatea făptuitorului: cel care a acționat a avut sub 14 ani la data comiterii faptei sau a avut între 14 și 16 ani la acel moment, fiind totodată lipsit de discernământ când a comis fapta.

În legătură cu acest din urmă aspect, dacă minorul are peste 16 ani la data comiterii faptei sau are între 14 și 16 ani, dar se

constată că a acționat cu discernământ, atunci se va aprecia că fapta săvârșită este infracțiune, iar el este un minor *infractor* (nu doar un minor *făptuitor*).

În cazul în care va fi considerat minor infractor, va fi sancționat penal pentru infracțiunea comisă, dar nu prin aplicarea de *pedepse* (aceste sancțiuni penale sunt incidente numai pentru infractorii majori și pentru persoanele juridice), ci prin luarea unor sancțiuni penale specifice, proprii minorilor infractori, denumite *#măsuri educative*.

Pentru a nu ne pierde în termeni juridici, facem o paranteză pentru a vă explica, mai pe larg, ce înseamnă:

1. *#Făptuitorul*: această noțiune tehnică nu este definită în coduri, însă făptuitor este acea persoană care face fapte rele sau fapte bune. De exemplu, un făptuitor poate fi și achitat pentru motivul că fapta nu este atât de periculoasă încât să atragă o răspundere penală.

Dar atenție! Și suspectul sau inculpatul pot fi achitați de judecător.

2. *#Suspectul* este cel bănuیت, la modul rezonabil, că ar fi săvârșit o faptă penală, așa cum rezultă din probele și datele de la dosar. În schimb, interesant este că suspectul, deși are aceleași drepturi ca și inculpatul, nu este considerat parte în procesul penal, așa cum veți vedea că este considerat inculpatul.

3. **#Inculpatul** este cel împotriva căruia s-a pus în mișcare acțiunea penală, adică a fost oficial acuzat.

4. **#Infractorul** este cel care a fost condamnat definitiv pentru o faptă penală.

În momentul de față, măsurile educative reglementate de Codul nostru penal sunt:

1) **neprivative de libertate**: stagiul de formare civică, supravegherea, consemnarea la sfârșit de săptămână, asistarea zilnică;

2) **privative de libertate**: internarea într-un centru educativ sau internarea într-un centru de detenție.

Ca regulă generală, o infracțiune poate fi comisă fie de către o singură persoană, ori de mai multe persoane care cooperează la săvârșirea ei.

Deși, **ca regulă**, atunci când se comite o faptă interzisă se atrage o pedeapsă, există, totuși, unele situații care împiedică sancțiunea, denumite **cauze de înlăturare a răspunderii penale**. Acestea sunt următoarele:

➤ **#Amnistia**: prin care se „uită” / se iartă comiterea anumitor infracțiuni, înlăturându-se răspunderea penală a infractorilor care le-au săvârșit pe acestea, din diferite rațiuni.

➤ **#Prescripția răspunderii penale**: instituția presupune trecerea unui interval de timp de la comiterea infracțiunii și

până la judecarea definitivă a infractorului, în care acesta nu a fost încă tras la răspundere penală. Sigur ați auzit de expresia „Fapta a fost prescrisă, bărbatul nu mai poate fi tras la răspundere”.

👉 **#Lipsa/retragerea plângerii prealabile**, în cazul unor infracțiuni pentru care legea impune necesitatea formulării / menținerii unei plângeri prealabile de către persoana vătămată. Indiferent cum ajunge la cunoștința organelor judiciare penale împrejurarea comiterii unei infracțiuni (prin plângere, denunț, auto-sesizare), acestea pot demara, din oficiu, urmărirea penală și judecata, chiar și atunci când persoana vătămată (victima) s-ar opune.

Asemenea infracțiuni sunt, de regulă, cele de o gravitate scăzută, precum:

- ✓ *amenințarea;*
- ✓ *lovirea;*
- ✓ *hărțuirea sexuală;*
- ✓ *violarea de domiciliu;*
- ✓ *abuzul de încredere;*
- ✓ *gestiunea frauduloasă;*
- ✓ *abandonul de familie etc.*

sau acelea care, deși implică o gravitate mai mare, presupun fie lezarea anumitor drepturi strâns legate de intimitatea persoanei (precum este cazul infracțiunii de viol), fie anumite relații între victimă și infractor (cazul furtului comis între membrii de familie, de pildă).

➤ **Împăcarea** între persoana vătămată și infractor. Ca și în cazul anterior, al lipsei/retragerii plângerii prealabile, în ipoteza împăcării este vorba despre o renunțare la regula oficialității, ca efect al disponibilității.

Există și unele *cauze* care, separat de angajarea răspunderii penale a infractorului pentru infracțiunea comisă, *atrag (doar) înlăturarea sau modificarea* (în beneficiul acestuia) *executării pedepsei*, anume: **#grațierea** și **#prescripția executării pedepsei**.

Ca și amnistia, grațierea constituie **#o iertare** (dar nu de răspundere penală în sine, ci doar de obligația executării pedepsei) care poate fi acordată fie de către legiuitor (Parlament) *prin lege* (ca și în cazul amnistiei), fie de către șeful statului *prin Decret prezidențial de grațiere*.

#Prescripția executării pedepsei se aseamănă cu prescripția răspunderii penale (termenele sunt mai mici pentru pedepse mai mici și mai mari pentru pedepse mai mari), dar termenele nu sunt neapărat identice, iar data de la care sunt calculate nu este momentul săvârșirii infracțiunii (ceea ce este valabil în cazul prescripției răspunderii penale), ci data pronunțării hotărârii definitive de condamnare (momentul când s-a stabilit, cert, pedeapsa definitivă).

Separat de aceste cauze, există și instituția **#reabilitării**, apreciată drept cauză de înlăturare a consecințelor condamnării.

Practic, sub aspect juridic, persoana în cauză va ajunge să aibă același statut legal ca orice altă persoană (care nu a comis o infracțiune), adică, de principiu, același statut legal de care beneficia ea însăși înainte de a săvârși infracțiunea și de a fi trasă la răspundere pentru aceasta.

Orice persoană aflată sub autoritatea statului român (cetățean român sau străin aflat pe teritoriul României) are obligația de a cunoaște aceste importante ramuri de drept.

#Atenție! Necunoașterea sau cunoașterea greșită a legii penale nu reprezintă o apărare care să vă poată absolve de răspundere. Ca regulă, necunoașterea legii nu apără pe niciun făptuitor de răspundere și sancționare penală!

Continuăm prin a vă atenționa în privința limitelor penale pe care le aveți. Astfel, trebuie să știți următoarele:

- Dacă nu ați împlinit vârsta de 14 ani nu răspundeți penal.
- Dacă aveți vârsta între 14 și 16 ani răspundeți penal numai dacă se dovedește că ați săvârșit fapta cu discernământ.
- Dacă ați împlinit vârsta de 16 ani răspundeți penal potrivit legii.

*Tocmai pentru că vă aflați la vârsta obligatorie cunoașterii legilor, vă prezentăm **CODUL tinerilor pentru viață**, pe care trebuie să îl aveți oricând ca suport pentru toate acțiunile voastre.*

Citiți-l cu atenție!

#eștiresponsabil

#Codul tinerilor pentru viață

Purtarea abuzivă

Întrebuințarea de expresii jignitoare față de o persoană de către cel aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu se pedepsește cu închisoare de la o lună la 6 luni sau cu amendă.

Distrugerea

Distrugerea, degradarea sau aducerea în stare de neîntrebuințare a unui bun aparținând altuia ori împiedicarea luării măsurilor de conservare sau de salvare a unui astfel de bun, precum și înlăturarea măsurilor luate se pedepsesc cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

Înșelăciunea

Inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în scopul de a obține pentru sine sau pentru altul un folos patrimonial injust și dacă s-a pricinuit o pagubă, se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 3 ani.

Abuzul de încredere

Însușirea, dispunerea sau folosirea, pe nedrept, a unui bun mobil al altuia, de către cel căruia i-a fost încredințat în baza unui titlu și cu un anumit scop, ori refuzul de a-l restitui se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

Tâlhăria

Furtul săvârșit prin întrebuințarea de violențe sau amenințări ori prin punerea victimei în stare de inconștiență sau neputință de a se apăra, precum și furtul urmat de întrebuințarea unor astfel de mijloace pentru păstrarea bunului furat sau pentru înlăturarea urmelor infracțiunii ori pentru ca făptuitorul să-și asigure scăparea se pedepsesc cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Furtul

Luarea unui bun mobil din posesia sau dețința altuia, fără consimțământul acestuia, în scopul de a și-l însuși pe nedrept, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

Violarea vieții private

Atingerea adusă vieții private, fără drept, prin fotografierea, captarea sau înregistrarea de imagini, ascultarea cu mijloace tehnice sau înregistrarea audio a unei persoane aflate într-o locuință sau încăpere ori dependință ținând de aceasta sau a unei convorbiri private se pedepsește cu închisoare de la o lună la 6 luni sau cu amendă.

Violarea de domiciliu

Pătrunderea fără drept, în orice mod, într-o locuință, încăpere, dependință sau loc împrejmuit ținând de acestea, fără consimțământul persoanei care le folosește, ori refuzul de a le părăsi la cererea acesteia se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

Actul sexual cu un minor

Raportul sexual, actul sexual oral sau anal, precum și orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise cu un minor cu vârsta între 13 și 15 ani se pedepsesc cu închisoarea de la 1 la 5 ani.

Agresiunea sexuală

Actul de natură sexuală, altul decât cele prevăzute în art. 218, cu o persoană, săvârșit prin constrângere, punere în imposibilitate de a se apăra sau de a-și exprima voința ori profitând de această stare, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Violul

Raportul sexual, actul sexual oral sau anal cu o persoană, săvârșit prin constrângere, punere în imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința sau profitând de această stare, se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Hărțuirea

Fapta celui care, în mod repetat, urmărește, fără drept sau fără un interes legitim, o persoană ori îi supraveghează locuința, locul de muncă sau alte locuri frecventate de către aceasta, cauzându-i astfel o stare de temere, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 6 luni sau cu amendă.

Șantajul

Constrângerea unei persoane să dea, să facă, să nu facă sau să sufere ceva, în scopul de a dobândi în mod injust un folos nepatrimonial, pentru sine ori pentru altul, se pedepsește cu închisoarea de la 1 la 5 ani.

Amenințarea

Fapta de a amenința o persoană cu săvârșirea unei infracțiuni sau a unei fapte păgubitoare îndreptate împotriva sa ori a altei persoane, dacă este de natură să îi producă o stare de temere, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă, fără ca pedeapsa aplicată să poată depăși sancțiunea prevăzută de lege pentru infracțiunea care a format obiectul amenințării.

Lipsirea de libertate în mod ilegal

Lipsirea de libertate a unei persoane în mod ilegal se pedepsește cu închisoarea de la unu la 7 ani.

Împiedicarea ajutorului

Împiedicarea intervenției ajutoarelor pentru salvarea unei persoane de la un pericol iminent și grav pentru viața, integritatea corporală sau sănătatea acesteia se pedepsește cu închisoare de la 1 la 3 ani sau cu amendă.

Lăsarea fără ajutor a unei persoane aflate în dificultate

Omisiunea de a da ajutorul necesar sau de a anunța de îndată autoritățile de către cel care a găsit o persoană a cărei viață, integritate corporală sau sănătate este în pericol și nu are putința de a se salva se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 1 an sau cu amendă.

Încăierarea

Participarea la o încăierare între mai multe persoane se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 1 an sau cu amendă.

Relele tratamente aplicate minorului în dificultate

Punerea în primejdie gravă, prin măsuri sau tratamente de orice fel, a dezvoltării fizice, intelectuale sau morale a minorului, de către părinți sau de orice persoană în grija căreia se află minorul, se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Lovirea sau alte violențe

Lovirea sau orice acte de violență cauzatoare de suferințe fizice se pedepsesc cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

Determinarea sau înlesnirea sinuciderii

Fapta de a determina sau înlesni sinuciderea unei persoane, dacă sinuciderea a avut loc, se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 7 ani.

Omorul

Uciderea unei persoane se pedepsește cu închisoarea de la 10 la 20 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

În concluzie, vă reamintim că oricând aveți posibilitatea de a vă apăra de atacul altcuiva prin legitimă apărare.

Trebuie însă să Țineți cont de această regulă: se află în legitimă apărare persoana care săvârșește fapta pentru a înlătura un atac material direct, imediat și injust, care pune în pericol persoana sa/a altuia, drepturile acestora sau un interes general, **dacă apărarea este proporțională cu gravitatea atacului.**

De exemplu, făptuitorul s-a aflat în legitimă apărare în situația în care victima a pătruns în locuința făptuitorului noaptea, prin escaladare și efracție și a lovit cu o bâtă în cap pe cel aflat în încăpere, așa încât s-a considerat că riposta, deși a avut urmări mortale pentru victimă, este justificată.

În schimb, s-a considerat că **făptuitorul nu s-a aflat în legitimă** apărare în situația în care a fost atacat cu pumnii de victimă pentru a i se fura rucsacul, dar acesta a ales să se apăre înjunghiind-o pe victimă și omorând-o.

Helpline: 0800 500 334

#Nu te lăsa hărțuit!

Vasile DRON

Col. (r.) Coordonator Centrul Regional Iași –
Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane din M.A.I.

Despre hărțuire sexuală se vorbește tot mai des. Întocmai pentru că este o realitate a zilelor noastre, ne-am gândit să vă ajutăm să înțelegeți cum să recunoașteți o situație de acest gen și cum să vă apărați de hărțuitori.

Ce este hărțuirea sexuală?

Deși în societatea noastră acest tip de comportament este incriminat, o parte dintre noi nu considerăm că limbajul indecent, comentariile, mesajele și propunerile necuviincioase, invazia spațiului personal ar fi o formă de hărțuire implicit sexuală, de discriminare și abuz.

Aceste atitudini se pot manifesta în familie, la școală, la serviciu, în mediile academice, demonstrând faptul că hărțuirea sexuală își poate pune amprenta la orice nivel.

Alarmant este faptul că marea majoritate a persoanelor nu ia atitudine față de acest comportament deviant, de cele mai multe ori din cauza rușinii, a fricii, a lipsei de informare. Acestea aleg tăcerea, optând mai degrabă să „treacă peste” decât să se adreseze organelor în drept pentru tragerea la răspundere penală a agresorului.

#Atenție! Manifestarea unui comportament nedorit cu conotație sexuală, exprimat fizic, verbal sau non-verbal, având ca obiect sau ca efect lezarea demnității unei persoane și, în special, crearea unui mediu de intimidare, ostil, degradant, umilitor sau jignitor, **se pedepsește penal**.

Care sunt modalitățile de manifestare ale hărțuirii sexuale?

Hărțuirea sexuală se caracterizează prin următoarele comportamente:

- **la nivel fizic:** mângâieri, ciupituri, atingeri repetate neacceptate, asalturi, agresiune și chiar tentativă de viol;
- **la nivel non-verbal:** priviri insistent-deranjante, expunerea indecentă a unor părți ale corpului prin mișcări lascive, gesturi sexuale vădit-explicite;
- **la nivel letric:** prin scris/grafice/desene și contururi grafice, fotografii care au tentă erotico-pornografică;

➤ **la nivel psiho-emoțional:** folosirea în public a unor expresii sau a unor cuvinte indecente.

În cadrul legăturilor interpersonale cu devianțe spre hărțuire sexuală privată, agresorii (foarte des șefi, mentori etc.) își păstrează o imagine publică respectabilă, mascând devianțele în public și declanșând un comportament inadecvat și sexual numai atunci când sunt singuri cu victima.

#Aveți grijă! Pe agresorii din mediul public îi puteți întâlni în mijloacele de transport în comun, în parcuri, în stațiile mijloacelor de transport, la școală, la muncă etc. Ei au atitudini seducătoare și sexiste.

Cum ar trebui să reacționați dacă vă simțiți hărțuiți sexual?

Recomandăm ca persoana aflată în această situație să filmeze, să fotografieze momentele și abordările agresorului (ulterior să conserve, să păstreze imagini, să înregistreze discuțiile și expresiile specifice), să se confeseze persoanelor de încredere și celor apropiați referitor la cele întâmplate pentru a fi protejată și a fi susținută de martori în vederea reclamării agresorului și tragerii la răspundere penală a acestuia.

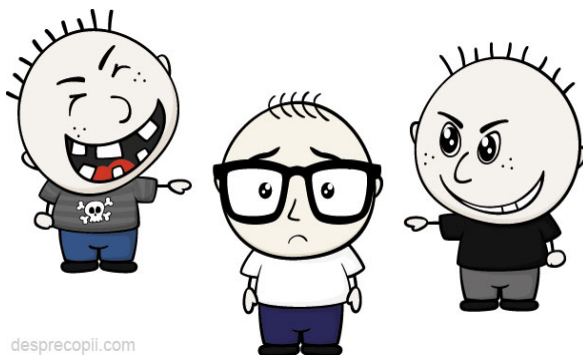
#Atenție! Hărțuirea sexuală nu este o simplă atitudine. Prezența ei poate declanșa unele tulburări în relațiile cu cei apropiați, de alimentație, de somn, o scădere a stimei de sine, neîncredere și teamă dificultăți de concentrare, depresie, tendințe suicidale etc.

Niciodată nu trebuie să acceptați asemenea situații și nici să le încurajați prin lipsa de atitudine.

Poliția Română recomandă și solicită persoanelor hărțuite să depună plângere, fiind singura procedură de a se întreprinde măsuri legale împotriva hărțuitoarelor (altfel, ancheta în ceea ce privește hărțuirea sexuală nu poate fi făcută ca urmare a autosesizării, ci ca urmare a unei plângeri penale).

#nutenedreptăți

#nuacepacegreșit

Sursă: www.google.com

Helpline: 0800 800 678

#Ferește-te de traficanți!

Vasile DRON

Col. (r.) Coordonator Centrul Regional Iași –
Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane din M.A.I.

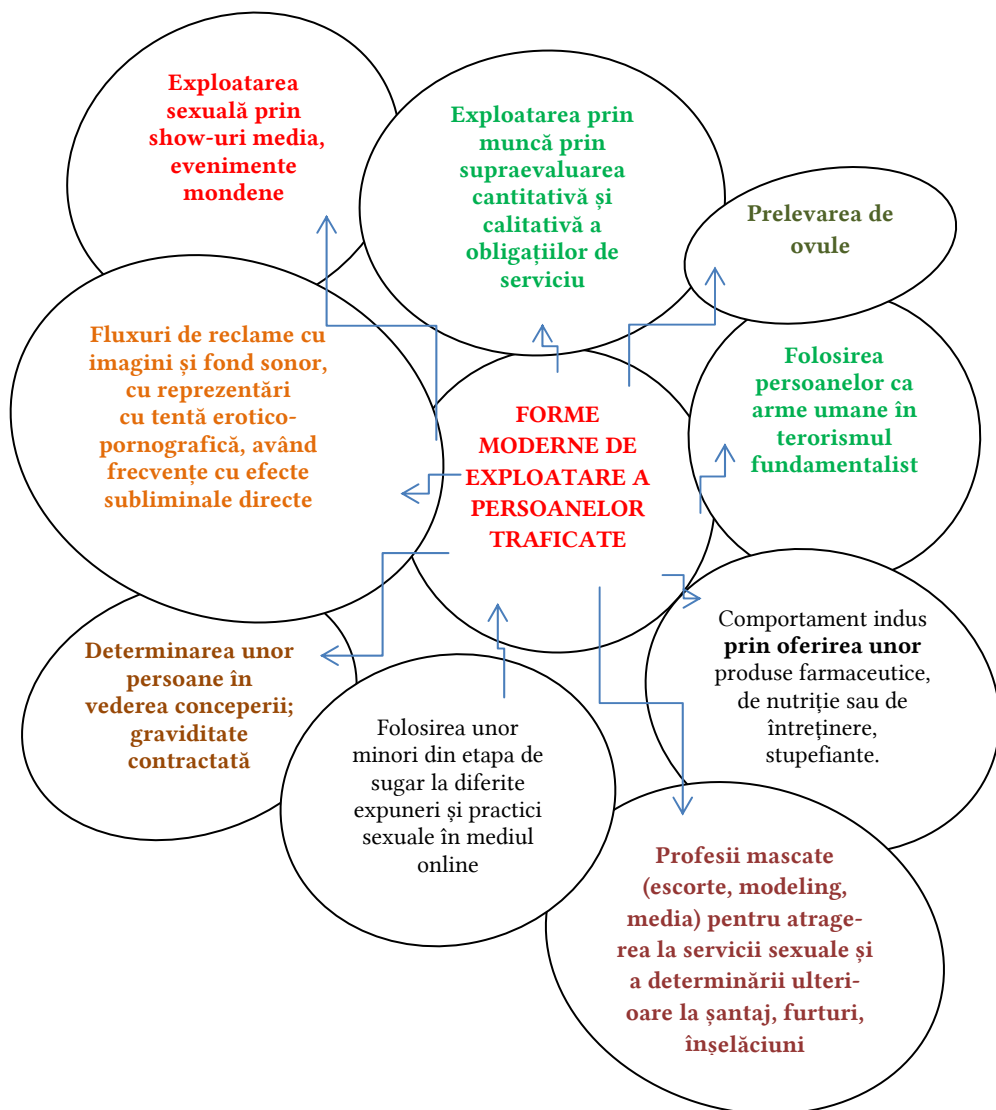
Despre traficul de persoane sigur ați auzit. Dar știți cum să vă feriți de traficanții de ființe umane?

Suntem convinși că știți: principalele victime ale traficului de persoane sunt femeile și copiii.

De cele mai multe ori, femeile sunt transportate peste graniță pentru a practica prostituția sau pentru a presta muncă forțată și copiii sunt obligați să cerșească sau să desfășoare activități ilegale.

De exemplu, sunt obligați să fure.

Dacă ne gândim sub ce formă apare traficul de persoane, putem spune că acesta se ascunde sub masca unor activități care par inocente, așa cum reiese și din desenul următor:

Așa cum prezintă textul de lege...

Traficul de persoane înseamnă recrutarea, transportarea, transferul adăpostirea sau primirea persoanelor prin amenințare cu forța sau prin folosirea forței sau a altor forme de constrângere, prin răpire, fraudă, înșelăciune, abuz de putere sau situație de vulnerabilitate sau prin oferirea sau acceptarea de plăți sau foloase pentru obținerea consimțământului unei persoane care deține controlul asupra altei persoane în scop de exploatare.

Recrutarea constă în racolarea potențialelor victime prin atragerea lor de către traficanți prin diferite procedee.

Dacă până acum nu știați, vă anunțăm că, cel mai frecvent, victimele sunt atrase prin poveștile de succes ale altor persoane care au plecat în străinătate și care au revenit cu mari sume de bani după o perioadă relativ scurtă de timp.

Sursa: www.google.com

Înțelegeți cum funcționează traficul de persoane? Să observăm cum se face recrutarea victimelor.

Trebuie să știți că, în vederea recrutării victimelor traficului de persoane, traficanții se folosesc de mai multe metode:

➤ ***Una dintre metodele cele mai des întâlnite este metoda „LOVERBOY”.***

Recrutorul urmărește cucerirea potențialiei victime, dorind să pară un partener, un iubit atractiv. Așadar, în locul traficantului dur și lipsit de scrupule apare tipul „loverboy”, care pozează în protectorul, sprijinul moral și afectiv de care victima are nevoie, salvatorul acesteia dintr-un prezent incert și obscur. Întotdeauna el va sări să vă ajute, să vă salveze, propunându-vă să plecați împreună de acasă, să vă construiți un viitor comun mai bun!

Propunerile venite din partea recrutorilor sunt acceptate, deoarece reprezintă ieșirea dintr-o viață marcată de privațiuni, abuzuri și speranța de a construi una nouă.

Traficanții sunt descriși de către victime ca fiind persoane răbdătoare, dispuse să asculte, care vând iluzii persoanelor altruiste, încrezătoare pentru a cădea în capcana lor.

➤ ***O altă metodă foarte folosită este oferta unui loc de muncă în țară/în străinătate, bine remunerat și care, de regulă, nu necesită calificare/specializare.***

Acceptarea acestor oferte este adesea generată de situația economică precară a victimelor și de dorința firească de a-și asigura în mod facil, lor și familiei, un trai mai bun.

De cele mai multe ori, victimele îi cunosc pe recrutori, aceștia fac parte din cercul lor de prieteni sau le sunt recomandați de o persoană cunoscută, în care au încredere.

Adesea, traficanții cunosc situația personală/familială grea a victimei și îi indică oferta de muncă ca reprezentând ieșirea ideală din impas, oferta devenind răspunsul la problemele financiare cu care se confruntă aceasta.

De exemplu, aceștia i se promite o carieră de model, locuri de muncă în baruri sau cluburi, un post de bonă sau menajeră etc.

- ***O altă metodă folosită este cea prin intermediul internetului*** sau prin intermediul telefonului (sub pretextul unui apel la întâmplare).
- ***Răpirea*** reprezintă o altă metodă a traficului de ființe umane.
- În unele cazuri, ***partenerii de cuplu (soți/concubini), membrii de familie (părinți, veri, unchi) sau vecinii*** sunt cei care intermediază exploatarea victimelor traficului de persoane.
- ***Prin anunțuri la agențiile matrimoniale.***
- Traficanții pot face ***propunere directă de a lucra în prostituție.***

Odată ce au reușit să traficeze victima, iată ce metode folosesc traficanții pentru a menține victima în situația de exploatare:

- a) ***Manipularea emoțională, „șantajul afectiv”***: victimele atașate emoțional de recrutor/exploatator ajung să accepte orice solicitări din partea traficantului, inclusiv practicarea prostituției.

- b) **Folosirea violenței fizice/psihice:** loviri, amenințări la adresa ei sau a familiei ei, climat de teroare.
- c) **Confiscarea documentelor de identitate sau de călătorie:** mai ales în cazul traficului extern.
- d) **Constrângerea prin datorii/îndatorarea.**
- e) **Limitarea libertății de mișcare:** sunt supravegheate, însoțite tot timpul.
- f) **Captivitate/sechestrare:** sunt închise în diverse locații, li se confiscă telefoanele mobile și actele personale.

Iată profilul victimei pe care îl preferă traficanții de ființe umane:

De obicei, victima preferată de traficanți are o situație materială precară, un grad redus de pregătire școlară și profesională, aceștia îi lipsește un loc de muncă, are atitudine libertină și superficială față de viață, este caracterizată printr-o lipsă de încredere în forțele proprii, are un anturaj în zona aceasta, are relații deficitare cu familia, provenind din familii dezorganizate (în care este posibil să se consume alcool și există violență domestică), are incidente traumatizante din copilărie, situații de abuzuri fizice/emoționale.

Știați că cele mai multe persoane cad victime ale traficantilor de ființe umane pe internet?

Un capitol special, alocat copiilor, este despre recrutarea victimelor prin intermediul internetului.

De ce este tot mai răspândită metoda recrutării victimelor traficului de persoane prin intermediul internetului?

Pentru că traficanților le este mai ușor să utilizeze această metodă, își pot șterge urmele foarte simplu iar riscurile de a fi identificați sunt mult reduse.

Tocmai de aceea trebuie să acordăm o atenție specială rețelelor de socializare.

Astfel, pentru a nu cădea victime ale traficanților, specialiștii în trafic recomandă tuturor persoanelor crearea unor conturi private, evitarea postărilor de poze provocatoare sau de informații confidentiale sau personale.

Cum procedează traficanții?

Agresorii intră în conturile victimei, îi preiau informațiile personale, apoi o constrâng moral, o exploatează.

Când ne referim la exploatare, putem vorbi, de asemenea, de un alt fenomen foarte extins în rețeaua internet, și anume pornografia infantilă.

#Știați că folosindu-se de pornografia pe internet, traficanții strâng sume de bani mult superioare celor pe care le pot obține utilizând victima în alte scopuri? Se câștigă enorm din exploatarea victimelor!

În toate aceste situații, traficanții răspund penal. Dacă ne referim însă la răspunderea celor care vizionează aceste site-uri, simpla „vizitare” a unui site care conține astfel de imagini, fără însă a le descărca, nu reprezintă infracțiune.

Ce sunt materialele pornografice? Ce este pornografia infantilă?

Producerea, deținerea în vederea expunerii sau distribuirii, achiziționarea, stocarea, expunerea, promovarea, distribuirea, precum și punerea la dispoziție de materiale pornografice cu minori, se pedepsește cu închisoare de la 1 la 5 ani.

Prin **#materiale pornografice cu minori** se înțelege orice material care prezintă un minor având un comportament sexual explicit sau care, deși nu prezintă o persoană reală, simulează în mod credibil un minor având un astfel de comportament.

Dar de **#șantajul prin webcam** ați auzit? El reprezintă constrângerea sau forțarea copiilor să plătească diferite sume de bani prin internet, traficanții folosindu-se de date de natură sexuală sau imagini pentru a obține favoruri de natură sexuală sau bani.

#Atenție!

Dacă cineva încearcă să vă amenințe prin publicarea de fotografii sau imagini compromițătoare în schimbul banilor, nu continuați să îi oferiți bani!

În aceste cazuri vă recomandăm următoarele:

#Nu trimiteți alte materiale și nu plătiți nimic!

#Cereți ajutor, nu sunteți singuri!

#Păstrați dovezile. Nu ștergeți nimic!

#Opriți comunicarea cu cei care vă cer bani. Îi puteți bloca!

#Semnalați evenimentul!

#Despre noi și natură

Conf. univ. dr. **Carmen-Mariana DIACONU**

Facultatea de Agricultură, Universitatea de Științe Agricole
și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” Iași

Să nu uităm nici de mediul care ne înconjoară. Cum trebuie să ne comportăm și să protejăm natura, mediul în care trăim?

Ce se înțelege prin mediu?

Prin mediu se înțelege întregul spațiu care ne înconjoară: solul, subsolul, apele, spațiul aerian, oamenii, florile și animalele.

Conceptul de mediu aparține epocii contemporane și s-a dezvoltat în strânsă legătură cu filozofia durabilității și a respectării dreptului la viață a tuturor componentelor lanțului trofic al cărui punct terminal este omul.

Este foarte important de știut faptul că mediul, în actuala concepție, nu este o valoare rece, sterilă, ci este un bun de inte-

res public, al nostru, al tuturor, fără de care noi nu putem exista și pe care noi avem obligația să-l întreținem și să-l protejăm.

Este important să ne însușim o conduită corectă de respect și iubire pentru mediul înconjurător.

Nu trebuie să uităm că întreg spațiul înconjurător care înglobează mediul, în mediile urbane, are o funcție socială extraordinară, fiind ansamblul ambiental care asigură dezvoltarea armonioasă a tinerilor, activități sociale pentru vârstnici, cât și sportive de recreere recomandate de Organizația națională a sănătății pentru menținerea sănătății populației indiferent de vârstă.

Putem spune, astfel, că un mediu sănătos contribuie la creșterea și menținerea unei populații sănătoase, iubitoare de viață, apte de muncă și asigurarea unui echilibru fizic și psihic permanent.

În prezent, ***#dreptul la un mediu sănătos*** se înscrie printre cele mai recent recunoscute și garantate drepturi fundamentale ale omului.

Având în vedere cât de important este să respectăm și să iubim natura, cunoașteți care sunt infracțiunile privind mediul înconjurător?

Infracțiunile privind mediul înconjurător sunt toate acele acțiuni care aduc atingere mediului înconjurător și care produc o stare efectivă de pericol pentru toate componentele acestuia.

Știați, de exemplu, că desfășurarea activităților de vânătoare pe teritoriul Rezervației Biosferei Delta Dunării este interzisă și constituie infracțiunea de braconaj, cu excepția măsurilor întreprinse de Administrația Rezervației în scopul protejării și conservării tuturor habitatelor naturale?

Dacă infracțiunile de mediu pun în pericol sănătatea sau integritatea corporală a unui număr mare de persoane, au cauzat o pagubă materială important, pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea unor drepturi.

În cazul în care s-a produs moartea uneia sau a mai multor persoane ori pagube importante economiei naționale, pedeapsa este închisoarea de la 7 la 20 de ani și interzicerea unor drepturi.

Iată ce drepturi și obligații avem noi față de natură, față de mediul înconjurător:

- Dreptul și obligația de **a respecta, proteja și a trăi în armonie cu Natura.**
- Dreptul și obligația de **a participa activ** la procesul de elaborare a politicilor publice de mediu, economice și sociale în armonie cu interesele Naturii.
- Dreptul și obligația **la un mediu sănătos și echilibrat ecologic.**
- Dreptul și obligația **la un mediu înconjurător de calitate.**
- Dreptul și obligația **la conservarea mediului înconjurător.**
- Dreptul și obligația **la un mediu înconjurător sigur.**

- Dreptul și obligația la **apă ca sursă de viață, aer curat și sănătate deplină.**
- Dreptul și obligația **de a nu contamina și polua apa.**

Știați că și mediul înconjurător are drepturi?

Da, mediul înconjurător, prin toate formele sale de viață, are tot atâtea drepturi ca și oamenii: are dreptul de a exista, de a persista și de a se regenera.

Iar noi, oamenii, avem obligația morală și legală de a susține aceste drepturi în numele ecosistemelor, pentru că toți facem parte din mediul înconjurător: o indivizibilă comunitate vie, de forme de viață interconectate.

„Pentru a garanta drepturile oamenilor, trebuie să recunoaștem și să apărăm drepturile Mamei Terra.”

Această recomandare face parte din Declarația Universală a Drepturilor Naturii (Mamei Terra), care a fost adoptată de 35.000 de oameni la Conferința din Cochabamba, Bolivia, în aprilie 2010.

Sursă: www.google.com

#iubeștenatura

#protejează-tepetine,protejează-ipeceilalți

#protejeazămediulînconjurător

#Medierea transformă

Maria PĂDURARU

Mediator/Fondator Asociația Pentru Dialog În Justiție

Cu siguranță, ați aflat multe lucruri interesante și folositoare până aici. Pe final, să învățăm despre cum se pot rezolva conflictele pe cale amiabilă (adică prin mediere), prin intermediul unui joc: „Adevăr sau Provocare”.

#Adevăr

Vă certați des cu colegii de clasă sau cu cei din jur?

„Da, destul de des, avem opinii diferite. Și eu știu că am dreptate!”, răspundeți voi.

Statisticile actuale spun că 4 din 10 elevi sunt amenințați cu bătaia de către alți colegi, sunt jigniți, umiliți și agresați în școală (dar și în celelalte medii).

Cert este că aceste situații au loc în timpul recreațiilor, în bancă, pe terenul de sport, în toate mediile în care există interacțiune umană.

Mai nou, aceste comportamente au devenit un fenomen, numit de către specialiști „bullying”.

Bullying-ul se întâmplă în fiecare zi la școală, continuă pe rețelele de socializare, ia amploare spre violență verbală și fizică.

#Provocare

Ce înseamnă bullying?

Bullying-ul este o agresiune, un act comportamental repetat, îndreptat spre rănirea psihică sau fizică a unei persoane. El se caracterizează prin comportamentul unei persoane care luptă pentru putere, pentru a domina o altă persoană. Acest comportament se întâlnește foarte des în grupurile de copii, manifestându-se astfel: lovire, umilire, jignire, folosirea poreclelor, amenințare etc.

#Adevăr

Vouă vi s-a întâmplat?

Dacă vi s-a întâmplat sau ați observat un astfel de comportament la cei din jur, cel mai indicat este să vorbiți cu cineva apropiat și în care aveți încredere: profesorul, medicul, psihologul, mama, tata, sora. Nu trebuie să vă fie frică să povestiți, nu veți fi

acuzăți sau pedepsiți. O situație de genul acesteia nu trebuie acceptată sau negată, ci este obligatoriu să fie soluționată în mod constructiv.

#Provocare

Știți să comunicați cu cel cu care vă certați?

Ei bine, încă de când eram și noi copii, părinții, profesorii, cei din jur ne-au învățat faptul că un conflict este un comportament rău și trebuie evitat întotdeauna.

De exemplu, de fiecare dată când vă certați cu un coleg de clasă sau cu fratele, cei din jur vin imediat să vă explice că trebuie să încetați, să nu vă mai certați, să fiți cuminiți. Și nu vă admit niciodată niciun „Dar...” sau „De ce?”.

Nu vă îngrijorați! Marea majoritate am fost crescuți cu ideea că discuțiile contradictorii, cearta și conflictul sunt interzise, neobișnuite și anormale.

Însă rezultatul acestor atitudini este că astăzi nu știm cum să comunicăm. Fie că suntem adulți, fie că suntem adolescenți, nu reușim să gestionăm un conflict, pornind tocmai de la această antică metodă de evitare și negare a unui conflict.

#Adevăr

Cum ne comportăm noi într-o situație conflictuală?

De cele mai multe ori, tratăm întreaga situație conflictuală cu aroganță, ba chiar cu violență, eliminând din start ideea că respectivul conflict poate fi doar o simplă confruntare critică.

În alte situații, dimpotrivă, evităm să intrăm în contact cu persoanele în cauză, reprimându-ne sentimentele, gândurile și emoțiile.

#Atenție! Aceste atitudini de evitare, de mascare a propriilor emoții și sentimente, de închidere în noi înșine conduc la dezvoltarea frustrărilor, la apariția resentimentelor care într-un anumit moment vor răbufni și vor produce efecte devastatoare.

Psihologii sunt foarte fermi în această situație: conflictul, indiferent cât ne străduim noi să îl sufocăm, este inevitabil. Va reveni către noi asemenea unui bumerang. Tocmai din acest motiv, conflictele nu trebuie sufocate, reprimare, negare. Ele trebuie soluționate într-o manieră constructivă, altfel riscăm ca acestea să devină pe termen îndelungat probleme grave, conducând la eșecuri în toate aspectele vieții noastre: familie, relație, loc de muncă, grup de prieteni, școală.

Dincolo însă de toate aceste explicații ale psihologilor, este utopic să gândim că am putea trăi într-un context social lipsit de

conflicte: oamenii interacționează în fiecare zi, își negociază propriile interese, propriile nevoi și fac alegeri în fiecare moment, în orice mediu se află.

Școala este unul dintre principalele locuri în care relațiile pot fi conflictuale. Aici se întâlnesc în fiecare zi conflicte între elevi, conflicte între profesori sau chiar între profesori și elevi.

#Provocare

Care sunt cauzele conflictelor pe care le aveți?

De cele mai multe ori, cauzele unor situații contradictorii pot fi datorate incompatibilității temperamentului, a personalității sau pot fi expresia intereselor personale.

Important de reținut este faptul că, în general, conflictul nu este necesar să demonstreze o tendință spre agresivitate a ființei umane.

El este chiar inevitabil și absolut normal în anumite contexte sociale (inclusiv în educația școlară), deoarece ne provoacă să gândim, să analizăm, să luăm decizii asupra propriei noastre vieți, să facem alegeri, să creștem, să progresăm. Felul în care noi reacționăm când suntem implicați într-un conflict, spune foarte multe despre noi înșine, de altfel.

#Provocare

Ce trebuie să faceți într-un conflict?

Când ne aflăm într-un conflict este important să procedăm la reeditarea conflictului. Cum facem asta? Primul pas este să înțelegem că acesta face parte din relațiile umane, nefiind altceva decât un mijloc de reafirmare a legăturii sociale și a mecanismelor de comunicare.

#Adevăr

Vă aduceți aminte când ați învățat să citiți?

Ei bine, putem face primii pași în soluționarea pe cale amabilă a unui conflict, începând cu cunoașterea de sine. Conflictul poate fi înțeles ca un alfabet despre noi înșine; cunoscându-ne, devenim capabili să gestionăm corect și constructiv conflictele.

Recapitulare:

- Un conflict gestionat corect duce la câștigul vostru pe toate planurile.
- Un conflict evitat, amânat, tratat cu agresiune conduce la pierdere și la consecințe negative pe termen lung, în toate aspectele vieții voastre.

#Adevăr

Știm că în perioada aceasta a adolescenței treceți prin schimbări profunde și continue, că vă dezvoltați fizic, psihic, sexual și cognitiv. Tocmai de aceea, conflictele pe care le aveți în această perioadă trebuie soluționate constructiv, în folosul vostru și al celor din jur.

Acum vă aflați într-o perioadă de tranziție, este vârsta la care modelele de educație parentală sunt parțial lăsate deoparte pentru a face loc altor puncte de referință, adesea căutate de voi în grupul „celor care se aseamănă”.

În aceste grupuri întâlniți noi prieteni, vă cunoașteți propria identitate, vă confrunțați cu ceilalți cunoscând relații diferite de cele stabilite cu propria voastră familie.

Tocmai de aceea, dacă acest climat de grup din cadrul școlii devine conflictual și violent, sunt afectați toți cei din jur.

Un climat școlar caracterizat prin conflicte, agresiune și izolare crește neîncrederea în voi înșivă și reduce angajamentul și performanțele școlare.

Până la urmă, școala nu este doar un loc care facilitează accesul la cunoaștere, ci și un mediu social în care se tratează diferite aspecte ale psihologiei dezvoltării voastre, cum ar fi dezvoltarea personalității și a comunicării.

#Adevăr

Dar cum se comportă cei din jur când sunteți participanți la conflict?

Câteodată, unii profesori vă sancționează aplicându-vă pedepse.

Trebuie să înțelegeți că atunci când aplică pedepse elevilor, profesorii știu că acestea nu sunt eficiente, dar se găsesc în dificultatea de a găsi soluții alternative adecvate pentru construirea unui climat pozitiv în sala de clasă care să elimine comportamentul violent al elevilor.

De cele mai multe ori însă, înainte de a recurge la această măsura extremă, profesorii vă îndrumă să vă rezolvați problemele pe cale amiabilă, voi singuri sau cu ajutorul unui mediator.

Astfel, profesorul, dirigintele, directorul, psihologul școlii pot deveni **#mediatori** în conflictele pe care le aveți.

#Mediatorul este persoana care facilitează comunicarea dintre părți și le sprijină în soluționarea conflictelor și problemelor pe care le au.

Atunci când vă aflați într-un conflict, apăsați cu încredere la acești specialiști, ei vă pot ajuta să vă gestionați corect și constructiv problemele. Alegerea mediatorului vă aparține!

#Adevăr

Dar cum vă comportați voi într-o situație de conflict?

În majoritatea cazurilor, cei mai mulți dintre voi nu vă dați bătăuți. Poate că reacționați, poate că încercați să vă uniți cu alți colegi, poate că sunteți mai receptivi la ore. Fiecare reacționează în felul său, în raport cu personalitatea sa și cu experiențele trăite.

De asemenea, mai există și cazuri în care poate părinții vă invită să reacționați, să vă revoltați împotriva bătaușilor (**de exemplu**, într-o încăierare la care ați participat) și să vă rezolvați problema singuri.

Sfaturile de a vă rezolva singuri problemele sunt binevenite, însă modalitatea de soluționare este greșită în cazul prezentat aici.

Dacă răspundeți cu violență la agresivitate, rezultatul nu va fi unul favorabil nimănui. Dimpotrivă, vă poate afecta negativ!

#Provocare

Cum ar trebui să reacționați voi într-o situație de conflict?

Ei bine, reacția voastră trebuie să fie una înclinată către soluționarea amiabilă a problemei (conflictului).

1. Identificați care este motivul conflictului. Întrebați-vă de ce ați ajuns în această situație, pentru ce motiv vă certați.

2. Verificați cu ce ați contribuit la această situație: sunteți cel care a provocat conflictul sau cel care l-a întreținut?

3. Analizați poziția celui cu care vă aflați în conflict: de ce reacționează agresiv, ce îl supără, ce dorește să obțină de la voi prin acest comportament?

4. Încercați să-l înțelegeți pe celălalt. Acceptați reacția celui alt ca fiind una de moment, concentrați-vă pe soluție, nu pe problemă.

Vorbiți calm, deschis, înțelegător cu cel cu care aveți discuții contradictorii. Chiar dacă poate părea imposibil să discutați calm cu cineva agresiv, provocați-vă să reacționați cu empatie. Poate are o zi proastă, poate nu își dă seama că greșește, poate suferă din cauza unei situații pe care i-ați provocat-o sau din cauza unei situații care nu are legătură cu voi. Persoanele care suferă (din diferite motive) sunt mai apatice, mai sensibile, se simt jignite mai ușor. În cazul în care nu își pot controla stările de suferință, pot reacționa agresiv fără ca voi să fiți vinovați.

#Atenție:

Cuvintele pe care le spuneți sunt importante însă mai important este modul în care le spuneți. Timbrul vocii este cel care dictează într-o dispută contradictorie.

Tonul vocii într-o situație conflictuală spune multe despre voi, despre educația pe care o aveți, despre inteligența voastră emoțională, despre personalitatea voastră.

Nu uitați! Tonul vocii este molipsitor, la fel și zâmbetul!

Încercați să faceți un exercițiu chiar acum!

5. Identificați, stabiliți care sunt cauzele, nevoile, interesele voastre și ale celui alt.

Vă recomandăm să puneți pe hârtie următoarele: cauze, nevoi, interese, sentimente, soluții.

cauză	nevoie	interes	sentiment
m-am îndrăgostit de o fată	să fiu în centrul atenției ei	să mă placă	neliniște

Găsiți soluțiile: 1, 2, 3...

6. Negociați soluțiile pe care le-ați găsit fiecare separat.

Negocierea reprezintă dialogul dintre părțile aflate în conflict, prin care acestea încearcă să ajungă la o înțelegere, la o soluție comună.

Negocierea utilizează tehnici de comunicare (directă sau indirectă) și vă ajută să ajungeți la o soluție comună, agreată de toate părțile.

7. În momentul în care ați găsit soluția comună agreată de voi, bucurați-vă de rezultate! Ați reușit să vă controlați furia, nervozitatea, impulsivitatea și ați obținut rezultate mai mult decât satisfăcătoare.

#Adevăr

***Procedura pe care tocmai am descris-o mai sus se numește
#Mediere.***

După cum ați văzut, medierea reprezintă o modalitate de soluționare a conflictelor pe cale amiabilă. Ea se bazează pe încredere, pe sprijin, comunicare între părți.

Medierea este cea mai bună alternativă la sancțiune.

În termeni mai simpli, **medierea reprezintă o înțelegere** între părțile aflate în conflict!

Spre deosebire de aplicarea pedepsei, medierea este soluția care a avut cel mai mare succes în școli. Prin intermediul acesteia, salvați relația cu celălalt, economisiți timp și stres, nu acumulați supărări care vă pot afecta emoțional, vă afirmați ca o persoană inteligentă, vă creați premisele unui caracter înțelept.

Refuzul de a vă rezolva conflictele pe cale amiabilă conduce la efecte negative, distructive pe termen lung. Voi sunteți cei care decideți care este viitorul vostru. Pentru că fiecare alegere suportă consecințe bune sau rele, în raport cu acțiunile voastre.

Medierea reprezintă soluția pentru a vă rezolva problemele pe cale amiabilă, aceasta producând efecte benefice pe termen lung.

Această activitate este accesibilă tuturor și se desfășurează în mod egal pentru toate persoanele, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau origine socială.

Medierea poate avea loc între două sau mai multe persoane și poate interveni în orice cauză care presupune un dezacord.

Medierea se bazează pe încredere, pe confidențialitatea datelor discutate în timpul ședințelor de mediere, pe neutralitate și imparțialitate.

De exemplu, în momentul în care vă angajați ca mediator în conflictele dintre colegi, trebuie să dați dovadă de confidențialitate, imparțialitate, neutralitate.

Mediatorul nu judecă niciodată reacțiile și pozițiile părților aflate în conflict, el le susține pe acestea să genereze soluții la problemele pe care le au, apără interesele tuturor părților aflate în conflict.

#Adevăr

De ce este nevoie de mediere în școală?

- Pentru că medierea creează legături între oameni, construiește un spațiu intermediar în care părțile aflate în conflict își pot înțelege și negocia nevoile, interesele, sentimentele.
- Pentru că prin mediere vă puteți exprima într-un cadru sigur sentimentele, emoțiile, grijile, nevoile.
- Pentru că prin mediere toți cei implicați câștigă. Nimeni nu pierde. **#Win-Win.**

- Pentru că prin mediere vă câștigați prieteni noi, relații de lungă durată bazate pe sinceritate, corectitudine, respect și ajutor real.
- Pentru că medierea vă permite să fiți liberi, să fiți așa cum vă doriți.
- Pentru că medierea vă construiește frumos personalitatea.
- Pentru că aplicând medierea în gestionarea conflictelor pe care le aveți, creați premisele unor oameni de succes!

#Provocare

V-ar plăcea să fiți mediatori?

Ei bine, vă provocăm să deveniți mediatori chiar în acest moment!

Primul pas este să considerați conflictul ca fiind o atitudine de moment. Tratați-l ca atare, dezvoltați-vă în permanență abilitățile empaticе.

Având o atitudine pozitivă, deschisă spre comunicare, empatică, constructivă, veți reuși să gestionați eficient o stare de conflict.

Medierea nu este doar o tehnică simplă de gestionare a conflictelor, această procedură este o cale de a pacifica relațiile sociale în școală (și în orice alt mediu), este un proces educațional eficient și capabil să promoveze un nou model de

conduită în rezolvarea conflictelor: mai consensual, mai atrăgător, mai de încredere, mai capabil de creștere a stimei de sine, mai de succes.

Dincolo de conflictele în care putem fi angrenați ca și participanți, avem posibilitatea de a deveni mediatori în conflictele altora.

Să luăm, *de exemplu*, conflictul dintre doi colegi.

În acest caz, ca mediatori avem misiunea de a pregăti procesul de mediere cu precizie. Fundamental este să identificăm părțile prezente în procesul de mediere, să stabilim o întâlnire comună (sau separată, în funcție de preferințele părților sau de gravitatea problemei), să stabilim locul și regulile de conduită pe parcursul ședințelor cu părțile.

În timpul întâlnirilor mediatorul are sarcina de a responsabiliza părțile, de a le asigura tot confortul pentru ca acestea să aibă un dialog sigur, de încredere, o comunicare deschisă.

De asemenea, pentru reușita medierii, este necesar ca părțile aflate în conflict să aibă încredere în profesionalismul mediatorului pe care îl aleg voluntar să le gestioneze conflictul (nimeni nu poate impune un mediator nedorit), acest lucru garantând succesul medierii.

Mediatorul invită părțile să asculte și să-și respecte una celeilalte opiniile, încurajează părțile să găsească propriile soluții. În ultima fază a procedurii, „închiderea medierii prin acord de mediere”, se redactează și se semnează soluția agreeată de toate

părțile, conform cu cele discutate pe parcursul sedințelor de mediere.

Așadar, prin responsabilizarea părților de a găsi propriile soluții la problemele pe care le au, medierea previne apariția altor conflicte: dacă ați înțeles și rezolvat problema, ea nu se va mai repeta.

#mediereaînțelege

#mediereaNUjudecă

#mediereaNUpedepsește

#Adevăr

Știați că s-a constatat că aplicarea medierii în rândul adolescenților cu vârsta de 14-18 ani contribuie la dezvoltarea oamenilor de succes?

Gândiți-vă ce impact poate produce aplicarea medierii în problemele reale ale adulților. Vă poate ajuta pe voi, pe părinții voștri și pe cei din jurul vostru. Am trăi, cu adevărat, într-o lume ideală!

#Eadevărat!

#Văprovocăm să dați mai departe!

#Medierea este răspunsul valid la agresiune și fenomene violente consumate în școală.

#Medierea este o alternativă viabilă la sancțiunile pe care suntem obișnuiți să le aplicăm ori de câte ori se produc acte ilicite în școală.

#Medierea, spre deosebire de sancțiunile disciplinare, pune accent pe nevoile și interesele tuturor părților.

#Medierea folosește tehnici de comunicare, acestea ajungând să se confrunte de pe aceeași poziție: **#win-win**

#Medierea înțelege comportamentul și emoțiile părților fără să le judece.

Dacă doriți să aflați mai multe informații despre mediere, vă rugăm să parcurgeți Legea Medierii nr. 192/2009, modificată și actualizată.

Despre autori

DAN CONSTANTIN MĂȚĂ – lector universitar doctor la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași și avocat în Baroul Iași. Doctor în drept al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (2014). Doctor în istorie al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași și al Universității din Angers (2009). Studii universitare de licență și studii aprofundate la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. Mobilități universitare și stagii de documentare în Franța, Grecia, Ungaria și Spania. Titularul cursului de *Drept administrativ* și al cursului de *Istoria dreptului românesc* la Facultatea de Drept a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. Autor al mai multor cărți, studii și articole publicate în țară și în străinătate în domeniul dreptului public, al securității naționale și al istoriei dreptului. Dintre lucrările publicate amintim următoarele: *Administrația publică 2017. Culegere de acte normative* (București, 2017); *Drept administrativ*, volumul I, *Noțiuni introductive. Organizarea administrației publice. Funcția publică și funcționarul public* (București, 2016); *Securitatea națională – Concept. Reglementare. Mijloace de ocrotire* (București, 2016); *Constantin Hamangiu, 1867-1932* (București, 2013); *The Development of Romanian Legal Science, 1814-1940* (Frankfurt, 2010); *Dicționarul personalităților juridice românești* (în colaborare, București, 2008).

DIRECȚIA GENERALĂ ANTICORUPȚIE este structura specializată pentru prevenirea și combaterea corupției în rândul personalului Ministerului Afacerilor Interne, subordonată direct ministrului afacerilor interne.

Sediul central: București, Sos. Olteniței nr. 390 A, sector 4,
cod poștal 041337

Tel: 021/332.26.54, 021/365.35.09; Fax: 021/332.36.64;

E-mail: relpub.dga@mai.gov.ro;

Web: mai-dga.ro;

TelVerde - Linia telefonică anticorupție: 0800.806.806.

IOANA COSTEA, conferențiar universitar doctor la Facultatea de Drept a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, unde predă Drept financiar și Fiscalitate europeană. De asemenea, este și membru al Uniunii Naționale a Barourilor din România – avocat în Baroul Iași. În anul 2010 a obținut titlul de doctor în științe juridice, cu teza *Complementaritate și subsidiaritate în combaterea evaziunii fiscale*, sub coordonarea prof. univ. dr. Tudorel Toader.

A publicat următoarele cărți: *Drept financiar. Note de curs*, 2016, 2015, 2013; *Inspekția fiscală. Ghid practic pentru persoanele juridice și fizice*, 2014, 2013, 2011; *Optimizarea fiscală. Soluții, limite, jurisprudență*, 2011; *Combaterea evaziunii fiscale și fraudă comunitară*, 2010; *Dicționarul personalităților juridice* (co-autor), 2008.

A mai publicat studii și articole în reviste naționale de prestigiu, în volume indexate în baze de date internaționale.

GABRIELA LUPȘAN, profesor universitar doctor la Facultatea de Drept, Universitatea „Danubius” din Galați; avocat în Baroul Iași.

Publicații în domeniul dreptului familiei (*Dreptul familiei*, Editura Junimea Iași, 2001, *Dreptul familiei*, Editura Universității „Danubius”, Galați, 2012, capitolul „Instituții juridice de protecție a copilului. Adopția” în *Tratat de asistență socială*, ediția I, II, Editura Polirom, Iași, 2002, 2011), în domeniul dreptului internațional privat: *Ghid de drept internațional privat în materia dreptului familiei*, Editura Magic, Onești, 2015 în cadrul programului „Justiție civilă”, 2011, proiectul „Îmbunătățirea cooperării dintre judecători și notari publici în materie civilă cu caracter transfrontalier” (JUST/2011/JCV/AG/3417) și în domeniul reproducerii medical asistate (*O provocare interdisciplinară: reproducerea medical asistată*, Editura Junimea, Iași, 2001, în colab.).

MARIA-IOANA MICHINICI, conferențiar universitar doctor la Facultatea de Drept a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, titular al cursurilor de: Drept penal. Partea generală, Criminologie (cursuri de Licență) și Probleme speciale de drept penal (cursuri de Masterat în specializarea Științe Penale). Din anul 1998 este doctor în drept, sub coordonarea d-lui. prof. univ. dr. Grigore Gr. Theodoru.

Pe parcursul activității sale didactice a elaborat și publicat o serie de lucrări de specialitate în domeniul juridico-penal (articole în reviste de profil

precum și în volume ale conferințelor), colaborând cu conf. univ. dr. Maria Zolyneak în redactarea cursului de drept penal. De asemenea, a participat la numeroase conferințe, simpozioane, cursuri de specializare în domeniul dreptului penal și al criminologiei.

De asemenea, face parte din colectivul de autori al lucrării *Noul Cod penal-comentarii pe articole* (coordonator: prof. univ. dr. Tudorel Toader), 2014, și a publicat ca autor lucrarea *Hotărârea judecătorească penală și rolul ei în combaterea și prevenirea infracțiunilor*, 2016.

MIHAI DUNEA, lector universitar doctor în cadrul Facultății de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, în domeniul dreptului penal, partea generală. În 2012 a obținut titlul științific de doctor în drept, cu teza *Cauzele speciale de nepedepsire și cauzele speciale de reducere a pedepsei*.

Pe parcursul activității didactice de până acum, a fost implicat în susținerea și/sau participarea la mai multe conferințe, simpozioane, cursuri de specializare, școli de vară și alte manifestări academice în domeniul juridico-penal, publicând o serie de articole în materia dreptului penal în reviste și periodice de specialitate, precum și în volume ale unor conferințe naționale și internaționale.

De asemenea, face parte din colectivul de autori al lucrării *Noul Cod penal – comentarii pe articole* (coordonator: prof. univ. dr. Tudorel Toader), 2014.

VASILE DRON, a activat o perioadă de 30 de ani în structuri de elită ale M.A.I., și anume în sfera contraspiionajului militar, a informațiilor, investigațiilor, combaterii terorismului, stupefiantelor, a criminalității organizate (combateră și prevenire a traficului de persoane, antidrog), și în domeniul cercetării marii infraționalități economico-financiare.

În prezent, își continuă activitatea de educație juridică, prevenire și combatere a actelor antisociale, de corupție și antitrafic (antidrog și combatere a traficului de persoane) în calitate de membru al Asociației Pentru Dialog În Justiție.

CARMEN-MARIANA DIACONU, conferențiar universitar doctor la Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” din Iași, Facultatea de Agricultură, autor al mai multor lucrări din domeniul răspunderii penale a funcționarului public și din dreptul agrar: *Răspunderea penală a funcționarului public și uniformizarea dreptului la nivel european*, Iași, Editura „Ion Ionescu de la Brad”, Iași, 2015; *Drept comercial*, Editura „Ion Ionescu de la Brad”, Iași, 2015; *Răspunderea penală a funcționarului public*, Editura Hamangiu, București, 2011; *Dreptul Agrar*, Editura „Ion Ionescu de la

Brad”, Iași 2017; „Special Limitation of the Criminal Liability. The Valences of the Practical Application of art. 124 of the Penal Code”, Conferința internațională interregională a AIDP „Criminal Repression in the Context of the Economic Crisis and the Maximization of Crime at European and Global Level”, București, 9-10 mai 2013, ebook, Editura Medimond-International Proceedings; „Legal and Practical Aspects Regarding the Civil Servant’s Liability in the Current Criminal Code” în coautorat cu Sebastian Murariu, publicat în *Journal of Law and Public Administration*, Volume III, Issue 5 2017, European Research Center of Legal and Administrative Studies, Craiova Faculty of Juridical, Economic and Administrative Sciences, Craiova Spiru Haret University, Romania).

MARIA PĂDURARU, fondator al Asociației Pentru Dialog În Justiție și vicepreședinte al Corpului Profesional al Mediatorilor din Județul Iași.

Din 2010 practică profesia de mediator, organizând și participând la diferite conferințe, seminarii, cursuri în domeniul metodelor alternative de soluționare a disputelor și a justiției restaurative.

Este jurnalist, activând ca realizator de programe radio, prezentator știri, realizator/moderator emisiuni de televiziune, editorialist și autor a numeroase articole de specialitate publicate în presa locală și națională.